

**CONTINGUTS MÍNIMS.
CRITERIS
D'AVALUACIÓ I
QUALIFICACIÓ.**

**DEPARTAMENT DE
FILOSOFIA**

ÍNDEX.

MATÈRIES DE FILOSOFIA AL CURRÍCULUM DE SECUNDARIA OBLIGATÒRIA.

1. Educació en Valors.
2. Optativa de Filosofia a 4t ESO.

MATÈRIES DE FILOSOFIA AL CURRÍCULUM DE BATXILLERAT

- 1 Filosofia de 1r de Batxillerat
2. Història de la Filosofia a segon de Batxillerat
3. Optativa de Psicologia a segon de Batxillerat.

ALUMNAT AMB MATÈRIES PENDENTS DE CURSOS ANTERIORS.

Nivells de concreció del currículum dels centres

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

PROGRAMACIONS

(ÀREES, MATÈRIES, CICLES O CURSOS,
PROJECTES O ÀMBITS)

UNITATS DIDÀCTIQUES

MATÈRIES DE FILOSOFIA AL CURRÍCULUM DE SECUNDARIA OBLIGATÒRIA.

1. EDUCACIÓ EN VALORS.

1.2. CONTINGUTS MÍNIMS.

Con a conseqüència del canvi legislatiu que implicarà la implantació dels nous currículums per aplicació de la **Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOMLOE)** el Ministeri d'Educació ha decidit establir una aplicació progressiva de les modificacions proposades en el seu articulat, que es concreta de la següent manera:

- a) Per als cursos primer i tercer, d'Educació Secundària Obligatòria i primer de Batxillerat seran aplicables els decrets del Consell que regulen l'ordenació i el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat, desenvolupades a partir del Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatòria (BOE 76, 30.03.2022), i la seua correcció d'errades, i el Reial decret 243/2022, de 5 d'abril, pel qual s'estableixen l'ordenació i els ensenyaments mínims del Batxillerat (BOE 82, 06.04.2022).
- b) Per als cursos segon i quart, d'Educació Secundària Obligatòria i segon de Batxillerat, el que disposa el Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana (DOGV 7544, 10.06.2015), modificat pel Decret 136/2015, de 4 de setembre, del Consell (DOGV 7611, 09.09.2015), i el Decret 51/2018, de 27 d'abril, del Consell (DOGV 8284, 30.04.2018).

No obstant això, els estàndards d'aprenentatge avaluable que figuren en els annexos a l'esmentat Reial decret 1105/2014, de 26 de desembre, tenen caràcter merament orientatiu per als cursos d'Educació Secundària Obligatoria i del Batxillerat a què es refereix l'apartat b) durant l'any acadèmic 2022-2023.

El currículum bàsic s'ha formulat partint del desenrotllament cognitiu i emocional en què es troba l'alumnat en esta etapa, de la concreció del seu pensament, de les seues possibilitats cognitives, del seu interès per aprendre, de la relació amb els seus iguals i amb l'entorn i finalment, del seu pas cap a un pensament abstracte cap al final de l'etapa. Per això, s'han seqüenciat els continguts i els criteris d'avaluació i s'han distribuït per cursos considerant les característiques de l'alumnat de cada nivell educatiu.

En conseqüència el currículum s'organitza en dos cicles:

<p>El currículum s'organitza en 2 cicles.</p> <p>[1r cicle]: 1r, 2n i 3r ESO (2 blocs de contingut per curs)</p> <p>2n ESO: el bloc 1 planteja qüestions de fonamentació de l'acció individual i social, que conduïx a la necessitat de projectar la reflexió a l'àmbit de la justícia, dret i l'acció política (bloc 2).</p>
<p>[2n cicle]: 4t ESO (5 blocs de contingut)</p> <p>4t ESO: analitzar l'aplicació de tot l'anterior, partint de la dignitat humana com a fonament de la DUDH i, una vegada reconeguda la validesa de tal document, fer-se conscient de la necessitat de participar per a aconseguir la seua vigència; la seua realitat efectiva.</p>

Valors ètics 2n ESO

- Bloc 1: La reflexió ètica
- Bloc 2: La Justícia i la política

Valors ètics 4t ESO

- Bloc 1: La dignitat de la persona: fonament de la DUDH
- Bloc 2: El respecte i la igualtat en les relacions interpersonals: Constitucionalització de la DUDH
- Bloc 3: Aplicació de la DUDH en l'àmbit internacional
- Bloc 4: La justícia i la política: democràcia i ciutadania global
- Bloc 5: Valors ètics, reptes davant dels problemes del nostre món

2.2. AVALUACIÓ. CRITERIS D'AVAUACIÓ.

a) Seqüenciació dels criteris d'avaluació en relació a la resta dels elements del currículum.

Valors ètics 2n ESO

Bloc 1: La reflexió ètica

Criteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge
BL1.1. Classificar accions de la seua vida quotidiana i de l'àmbit públic distingint aquelles que tenen un caràcter moral i explicar els valors ètics que protegeixen les seues decisions a fi de diferenciar els conceptes d'ètica i moral.	CSC	1.1. Reconeix les diferències que hi ha entre l'ètica i la moral, quant al seu origen i la seva finalitat.
BL1.2. Classificar diferents juís diferenciant aquells que són descriptius dels valoratius assenyalant entre estos últims els que són morals a fi de reconèixer la seua especificitat.	CSC	1.2. Aporta raons que justifiquin la importància de la reflexió ètica, com una guia racional de conducta necessària a la vida de l'ésser humà, expressant de manera apropiada els arguments en els quals es fonamenta.
BL1.3. Evidenciar la importància de respectar les diferents opcions valoratives existents dins del marc dels drets de tots realitzant tasques o projectes individuals o col·lectius.	CSC SIEE	2.1. Distingeix entre la conducta instintiva de l'animal i el comportament racional i lliure de l'ésser humà, destacant la magnitud de les seves diferències i apreciand les conseqüències que aquestes tenen en la vida de les persones.
BL1.4. Resoldre dilemes morals justificant l'opció triada, classificar-la en funció de les etapes del desenrotllament moral (Kolhberg) i determinar si la seua decisió respon a normes convencionals principis ètics.	CSC CAA	2.2. Assenyala en què consisteix l'estructura moral de la persona com a ésser racional i lliure, raó per la qual aquesta és responsable de la seva conducta i de les conseqüències que tingui.
BL1.5. Descriure les principals idees de les diferents teories ètiques i comparar-les partint de la distinció entre ètiques teleològiques i procedimentals.	CSC CAA	2.3. Explica les tres etapes del desenvolupament moral en l'home, segons la teoria de Piaget o la de Köhlberg, i les característiques de cadascuna d'aquestes, i destaca com es passa de l'heteronomia a l'autonomia.
BL1.6. Interpretar textos orals del nivell educatiu procedents de fonts diverses utilitzant les estratègies de comprensió oral per a obtenir informació i aplicar-la en la reflexió sobre el contingut i expressar oralment textos prèviament planificats amb una pronunciació clara, aplicant les normes de la prosòdia i la correcció gramatical del nivell educatiu i ajustats a les propietats textuais de cada tipus i situació comunicativa per a transmetre de forma organitzada els seus coneixements amb un llenguatge no discriminatori.	CCLI CAA	3.1. Descríu la relació existent entre la llibertat i els conceptes de persona i estructura moral.
BL1.7. Llegir textos de formats diversos i presentats en suport paper i digital, utilitzant les estratègies de comprensió lectora del nivell educatiu i escriure textos de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional en diversos formats i suports, cuidant els seus aspectes formals, aplicant les normes de correcció ortogràfica i gramatical del nivell educatiu i ajustats a les propietats textuais de cada tipus i situació comunicativa, per a transmetre de forma organitzada els seus coneixements amb un llenguatge no discriminatori.	CCLI CAA	3.2. Analitza i valora la influència que tenen en la llibertat personal la intel·ligència, que ens permet conèixer possibles opcions per elegir, i la voluntat, que ens dóna la fortalesa suficient per fer el que hem decidit fer.
		3.3. Analitza alguns factors biològics, psicològics, socials, culturals i ambientals que influeixen en el desenvolupament de la intel·ligència i la voluntat, especialment el paper de l'educació, i exposa les seves conclusions de manera clara mitjançant una presentació elaborada amb suports informàtics i audiovisuals.
		4.1. Explica què són els valors, les seves característiques principals i aprecia la seva importància en la vida individual i col·lectiva de les persones.
		4.2. Cerca i selecciona informació sobre l'existència de diferents classes de valors, com ara: religiosos, afectius, intel·lectuals, vitals, etc.
		4.3. Elabora, en treball grupal, una jerarquia de valors en què explica

		<p>la seva fonamentació racional, mitjançant una exposició amb l'ús de mitjans informàtics o audiovisuals.</p> <p>5.1. Descriu les característiques distintives dels valors ètics utilitzant exemples concrets d'aquests valors i apreciant la seva relació essencial amb la dignitat humana i la conformació d'una personalitat justa i satisfactòria.</p> <p>5.2. Utilitza el seu esperit emprenedor per crear, en grup, una campanya destinada a difondre la importància de respectar els valors ètics tant en la vida personal com social.</p> <p>6.1. Defineix el concepte de norma i de norma ètica i la distingeix de les normes morals, jurídiques, religioses, etc. 6.2. Assenyala qui van ser els sofistes i alguns dels fets i raons en què es fonamentava la seva teoria relativista de la moral, i assenyala les conseqüències que aquesta té en la vida de les persones.</p> <p>6.3. Coneix els motius que van portar Sòcrates a afirmar l'<i>intel·lectualisme moral</i>, explica en què consisteix i la crítica que li fa Plató.</p> <p>6.4. Compara el relativisme i l'objectivisme moral, aprecia la vigència d'aquestes teories ètiques en l'actualitat i expressa les seves opinions de manera argumentada.</p> <p>7.1. Destaca algunes de les conseqüències negatives que té, en l'àmbit individual i comunitari, l'absència de valors i normes ètiques, com ara: l'egoisme, la corrupció, la mentida, l'abús de poder, la intolerància, la insolidaritat, la violació dels drets humans, etc.</p> <p>7.2. Emprèn, utilitzant la seva iniciativa personal i la col·laboració en grup, l'organització i el desenvolupament d'una campanya al seu entorn amb la finalitat de promoure el reconeixement dels valors ètics com a elements fonamentals del ple desenvolupament personal i social.</p> <p>8.1. Enuncia els elements distintius de les <i>teories ètiques</i> i argumenta la seva classificació com una ètica de fins, elaborant un esquema amb les seves característiques més destacades.</p> <p>8.2. Enuncia els aspectes fonamentals de la teoria hedonista d'Epicur i els valors ètics que defensa, i destaca les característiques que la identifiquen com una ètica de fins.</p>
--	--	---

		<p>8.3. Elabora, en col·laboració grupal, arguments a favor i/o en contra de l'epicureisme i exposa les seves conclusions amb els arguments racionals corresponents.</p> <p>9.1. Explica el significat del terme <i>eudemonisme</i> i el que significa per a Aristòtil la felicitat com a bé suprem, i elabora i expressa conclusions.</p> <p>9.2. Distingeix els tres tipus de tendències que hi ha en l'ésser humà, segons Aristòtil, i la seva relació amb el que ell considera com a bé suprem de la persona.</p> <p>9.3. Aporta raons per classificar l'eudemonisme d'Aristòtil dins de la categoria de l'ètica de fins.</p> <p>10.1. Ressenya les idees fonamentals de l'ètica utilitarista: el principi d'utilitat, el concepte de plaer, la compatibilitat de l'egoisme individual amb l'altruisme universal i la ubicació del valor moral en les conseqüències de l'acció, entre d'altres.</p> <p>10.2. Enumera les característiques que fan de l'utilitarisme i de l'epicureisme unes ètiques de fins.</p> <p>10.3. Argumenta racionalment les seves opinions sobre l'ètica utilitarista</p>
--	--	--

Bloc 2: La Justícia i la política

Criteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge
BL2.1 Debatre sobre una proposta de llei que poguera tindre vigència en l'entorn del centre evidenciant el vincle entre ètica, política i justícia tal com al seu dia ho va establir Aristòtil.	CSC CCLI	1.1. Explica i aprecia les raons que dona Aristòtil per establir un vincle necessari entre ètica, política i justícia.
BL2.2 Aportar evidències sobre l'origen convencional del dret i la diferència entre legalitat i legitimitat a través d'exemples literaris, audiovisuals, o a través de la creació d'històries en què el punt de partida siga la d'un grup de persones en una situació absent de normes.	CSC SIEE	1.2. Utilitza i selecciona informació sobre els valors ètics i cívics, i identifica i aprecia les semblances, diferències i relacions que hi ha entre aquests.
BL2.3 Reconèixer les característiques essencials de la política d'Aristòtil recreant situacions socials en què coexistisca el bé comú, la justícia i la felicitat dels seus ciutadans, i comparar-les amb situacions de la societat actual caracteritzades per l'individualisme i la pluralitat de concepcions del bé.	CSC	2.1. Elabora, recorrent a la seva iniciativa personal, una presentació amb suport informàtic sobre la política aristotèlica com una teoria organicista, amb una finalitat ètica i que atribueix la funció educativa de l'Estat.
BL2.4 Analitzar situacions de la vida real en què l'absència d'implicació i participació de la ciutadania ha generat discriminació o pèrdua de drets legítims que tota democràcia ha de protegir.	CSC	2.2. Selecciona i utilitza informació, en col·laboració grupal, per entendre i apreciar la importància que Aristòtil dona a la <i>justícia</i> com a valor ètic en què es fonamenta la legitimitat de l'Estat i la seva relació amb la felicitat i el bé comú, i exposa les seves conclusions personals degudament fonamentades.
BL2.5 Identificar a través de notícies, situacions reals o	CSC SIEE	3.1. Fonamenta racionalment i èticament l'elecció de la democràcia com un sistema que està per sobre d'altres formes

<p>estudi de casos la vulneració dels drets legítims de les minories (ètniques, religioses, sexuals, etc.) realitzant tasques o projectes individuals o col·lectius que promoguen la seua defensa.</p> <p>BL2.6. Buscar i seleccionar informació en diverses fonts de forma contrastada, registrant-la de forma detallada o emmagatzemant-la digitalment i organitzar la informació obtinguda per mitjà de diversos procediments de síntesi o presentació dels continguts; per a ampliar els seus coneixements i elaborar textos de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional i del nivell educatiu, citant adequadament la seua procedència.</p> <p>BL2.7. Realitzar de forma eficaç tasques o projectes, tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions sent conscient de les seues fortaleces i debilitats, mostrar curiositat i interès durant el seu desenvolupament actuar amb flexibilitat buscant solucions alternatives.</p>	<p>CCLI CAA</p> <p>CD</p> <p>SIEE</p>	<p>de govern pel fet d'incorporar en els seus principis els valors ètics que assenyalen la DUDH.</p> <p>3.2. Defineix el concepte d'<i>Estat de dret</i> i estableix la seva relació amb la defensa dels valors ètics i cívics a la societat democràtica.</p> <p>3.3. Descriu el significat i la relació existent entre els conceptes següents: democràcia, ciutadà, sobirania, autonomia personal, igualtat, justícia, representativitat, etc. 3.4. Explica la divisió de poders que proposa Montesquieu i la funció que exerceixen el poder legislatiu, l'executiu i el judicial a l'Estat democràtic, com a instrument per evitar el monopoli del poder polític i com a mitjà que permet que els ciutadans controlin l'Estat.</p> <p>4.1. Assumeix i explica el deure moral i civil que tenen els ciutadans de participar activament en l'exercici de la democràcia, amb la finalitat que es respectin els valors ètics i cívics en el si de l'Estat.</p> <p>4.2. Defineix la magnitud d'alguns dels riscos que existeixen als governs democràtics quan no es respecten els valors ètics de la DUDH, com ara: la degeneració en demagògia, la dictadura de les majories i l'escassa participació ciutadana, entre d'altres, i formula possibles mesures per evitar-los.</p> <p>5.1. Identifica i aprecia els valors ètics més destacats en què es fonamenta la Constitució espanyola, i assenyalen l'origen de la seva legitimitat i la finalitat que persegueix, mitjançant la lectura comprensiva i comentada del seu preàmbul.</p> <p>5.2. Descriu els conceptes preliminars delimitats a la Constitució espanyola i la seva dimensió ètica, com ara: la nació espanyola, la pluralitat ideològica, així com el paper i les funcions atribuïdes a les forces armades, a través de la lectura comprensiva i comentada dels articles 1 al 9.</p> <p>6.1. Assenyalen i comenta la importància dels «drets i llibertats públiques fonamentals de la persona» que estableix la Constitució, com ara: la llibertat ideològica, religiosa i de culte; el caràcter aconfessional de l'Estat espanyol; el dret a la lliure expressió d'idees i pensaments; el dret a la reunió pública i a la lliure associació i els seus límits.</p> <p>7.1. Coneix i aprecia, en la Constitució espanyola, la seva adequació a la DUDH, i assenyalen els valors ètics en els quals es fonamenten els drets i deures</p>
---	--	---

		<p>dels ciutadans, així com els principis rectors de la política social i econòmica.</p> <p>7.2. Explica i assumeix els deures ciutadans que estableix la Constitució, els ordena segons la seva importància i expressa la justificació de l'ordre elegit.</p> <p>7.3. Aporta raons per justificar la importància que té, per al bon funcionament de la democràcia, el fet que els ciutadans siguin conscients no només dels seus drets, sinó també de les seves obligacions com a deure cívic, jurídic i ètic.</p> <p>7.4. Reconeix la responsabilitat fiscal dels ciutadans i la seva relació amb els pressupostos generals de l'Estat com un deure ètic que contribueix al desenvolupament del bé comú.</p> <p>8.1. Descriu, sobre la UE, la integració econòmica i política, el seu desenvolupament històric des de 1951, els seus objectius i els valors ètics en els quals es fonamenta d'acord amb la DUDH.</p> <p>8.2. Identifica i aprecia la importància dels assoliments aconseguits per la UE i el benefici que aquests han aportat per a la vida dels ciutadans, com ara l'anul·lació de fronteres i restriccions duaneres, la lliure circulació de persones i capitals, etc., així com les obligacions adquirides en els diferents àmbits: econòmic, polític, de la seguretat i pau, etc.</p>
--	--	---

Valors ètics 4t ESO

Bloc 1: La dignitat de la persona: fonament de la DUDH

Criteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge
<p>BL1.1. Analitzar el preàmbul de la DUDH i els articles 1, 2 i 30 i reconèixer la dignitat humana com el valor fonamental del que es deriven tots els drets universals i inalienables que s'inclouen en esta Declaració i evidenciar com es manifesta en alguns d'estos drets.</p> <p>BL1.2. Interpretar textos orals del nivell educatiu procedents de fonts diverses utilitzant les estratègies de comprensió oral per a obtindre informació i aplicar-la en la reflexió sobre el contingut i expressar oralment textos prèviament planificats amb una pronunciació clara, aplicant les normes de la prosòdia i la correcció gramatical del nivell educatiu i ajustats a les propietats textuais de cada tipus i situació comunicativa per a transmetre de forma organitzada els seus coneixements</p>	<p>CSC</p> <p>CCLI CAA</p> <p>CCLI CAA</p> <p>CD</p>	<p>1.1. Identifica en la dignitat de l'ésser humà, com a persona i amb atributs inherents a la seva naturalesa, l'origen dels drets inalienables i universals que estableix la DUDH.</p> <p>1.2. Identifica, a la DUDH, els atributs essencials de l'ésser humà: la raó, la consciència i la llibertat.</p> <p>1.3. Relaciona de manera adequada els termes i les expressions següents, utilitzats a la DUDH: dignitat de la persona, fraternitat, llibertat humana, tracte digne, judici just, tracte inhumà o degradant, detingut arbitràriament, presumpció d'innocència, discriminació,</p>

<p>amb un llenguatge no discriminatori</p> <p>BL1.3. Participar en intercanvis comunicatius de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional aplicant les estratègies lingüístiques i no lingüístiques del nivell educatiu pròpies de la interacció oral utilitzant un llenguatge no discriminatori, compartir informació i continguts digitals utilitzant eines de comunicació TIC, servicis web i entorns virtuals d'aprenentatge aplicant bones formes de conducta en la comunicació preventives de males pràctiques.</p> <p>BL1.4. Llegir textos de formats diversos i presentats en suport paper i digital, utilitzant les estratègies de comprensió lectora del nivell educatiu i escriure textos de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional en diversos formats i suports, cuidant els seus aspectes formals, aplicant les normes de correcció ortogràfica i gramatical del nivell educatiu i ajustats a les propietats textuais de cada tipus i situació comunicativa, per a transmetre de forma organitzada els seus coneixements amb un llenguatge no discriminatori.</p>	CCLI CAA	violació de drets, etc.
---	----------	-------------------------

Bloc 2: El respecte i la igualtat en les relacions interpersonals: Constitucionalització de la DUDH

Críteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge
BL2.1. Reconèixer en els articles (del 17 al 21) de la DUDH els principis que han de regir les relacions entre els ciutadans i l'Estat com a salvaguarda dels drets i llibertats individuals i posar exemples de la seua vigència en actuacions de l'Estat en diferents àmbits.	CSC	1.1. Comenta, segons el que estableix la DUDH als articles del 12 al 17, els drets de l'individu que l'Estat ha de respectar i fomentar en les relacions existents entre tots dos.
BL2.2. Identificar en la Constitució espanyola la inclusió de l'article 3 de la DUDH i reconèixer el compromís dels espanyols amb la seguretat i la pau a nivell nacional i internacional per mitjà de la lectura del preàmbul i l'article 15 de la Llei de Defensa Nacional i exemplificar tal compromís a través de notícies d'actualitat.	CSC CSC CAA CLL	1.2. Explica els límits de l'Estat que estableix la DUDH als articles del 18 al 21, en determinar les llibertats dels ciutadans que aquest ha de protegir i respectar. 1.3. Elabora una presentació amb suport informàtic i audiovisual per il·lustrar els continguts més excel·lents tractats al tema i exposar les seves conclusions de manera argumentada.
BL2.3. Debatre partint de casos reals de conflicte entre els principis ètics de l'individu i els de l'orde civil, proposar solucions i contrastar-les amb la resposta que proposa la teoria de la justícia de Rawls.	CCLI CAA CD	2.1. Descriu i avalua el procés de socialització global mitjançant el qual es produeix la interiorització de valors, normes, costums, etc. 2.2. Assenyala els perills que implica el fenomen de la socialització global si es desenvolupa al marge dels valors ètics
BL2.4. Reconèixer la terminologia conceptual de l'assignatura i del nivell educatiu i utilitzar-la correctament en activitats orals i escrites de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional, crear i editar continguts digitals utilitzant aplicacions informàtiques d'escriptori o servicis de la web i protegir la seua identitat digital preservant la		

<p>privacitat de les dades personals, utilitzant varietat d'estratègies de seguretat i actuant davant de les amenaces.</p> <p>3r de l'ESO.</p>		<p>universals, i debat sobre la necessitat d'establir límits ètics i jurídics en aquest tema.</p> <p>2.3. Disserta sobre l'impacte que tenen els mitjans de comunicació massiva en la vida moral de les persones i de la societat, expressant les seves opinions amb rigor intel·lectual.</p> <p>2.4. Valora la necessitat d'una regulació ètica i jurídica en relació amb l'ús de mitjans de comunicació massiva, respectant el dret a la informació i a la llibertat d'expressió que tenen els ciutadans.</p>
--	--	---

Bloc 3: Aplicació de la DUDH en l'àmbit internacional

Criteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge
<p>BL3.1. Debatre sobre l'obligació d'ingerència legitimada pel dret internacional en situacions de violació dels drets humans per part d'un Estat i reconèixer l'efectiva aplicació de la DUDH en casos reals.</p> <p>BL3.2. Descriure la funció i actuacions d'institucions i moviments civils (ONG, FSM, etc.) que treballen per la defensa i el respecte dels drets humans buscant informació sobre estes i exposar públicament els resultats de la seua investigació amb ajuda de recursos diversos</p> <p>BL3.3. Buscar i seleccionar informació en diverses fonts a partir d'una estratègia de filtrat i de forma contrastada, registrant-la en de forma detallada o emmagatzemant-la en paper o dispositius informàtics i servicis de la xarxa i i organitzar la informació obtinguda per mitjà de diversos procediments de síntesi o presentació dels continguts; per a ampliar els seus coneixements i elaborar textos de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional i del nivell educatiu, citant adequadament la seua procedència.</p>	<p>CSC CLL</p> <p>CSC CLL CAA</p> <p>CCLI CAA CD</p>	<p>1.1. Justifica racionalment i considera la importància de la reflexió ètica al s. XXI com a instrument de protecció dels drets humans davant el perill que poden representar ens posseïdors de grans interessos polítics i econòmics i grups violents que tenen a la seva disposició armament de gran abast científic i tecnològic, capaços de posar en gran risc els drets fonamentals de la persona.</p> <p>1.2. Assenyala alguns dels nous camps als quals s'aplica l'ètica, com ara el professional, la bioètica, el medi ambient, l'economia, l'empresa, la ciència i la tecnologia, entre d'altres.</p> <p>2.1. Descriu i avalua les circumstàncies que l'envolten en el moment actual, identificant les limitacions i oportunitats que se li plantegen, des de les perspectives socials, laborals, educatives, econòmiques, familiars, afectives, etc., amb l'objecte de dissenyar, a partir d'aquestes, el seu projecte de vida personal determinant lliurement els valors ètics que l'han de guiar.</p> <p>3.1. Defineix els elements distintius de les ètiques formals i els compara amb els relatius a les ètiques materials. 3.2. Explica les característiques de l'ètica kantiana:</p>

		<p>formal, universal i racional, així com la importància de la seva aportació a l'ètica universal.</p> <p>3.3. Aprecia, en l'ètica kantiana, el seu fonament en l'autonomia de la persona com a valor ètic essencial i la seva manifestació en l'imperatiu categòric i les seves formulacions.</p> <p>4.1. Identifica l'ètica del discurs com una ètica formal i descriu en què consisteix l'imperatiu categòric que formula, assenyalant les similituds i diferències que té amb l'imperatiu de l'ètica de Kant.</p> <p>4.2. Utilitza la seva iniciativa personal i emprenedora per elaborar una presentació amb suport informàtic sobre les ètiques formals, i expressa i elabora conclusions fonamentades.</p>
--	--	---

Bloc 4: La justícia i la política: democràcia i ciutadania global

Críteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge
BL4.1. Analitzar, partint de situacions reals, l'impacte dels mitjans de comunicació massiva en la formació de l'opinió pública i argumentar sobre la necessitat o no d'una regulació ètica i jurídica en relació amb el seu ús.	CSC	<p>1.1. Comprèn la importància que té per a la democràcia i la justícia que els ciutadans coneguin i compleixin els seus deures, entre ells, la defensa dels valors ètics i cívics, la cura i conservació de tots els béns i serveis públics, la participació en l'elecció dels representants polítics, el respecte i la tolerància a la pluralitat d'idees i de creences, l'acatament de les lleis i de les sentències dels tribunals de justícia, així com el pagament dels impostos establerts, entre d'altres.</p> <p>2.1. Disserta i elabora conclusions en grup sobre les terribles conseqüències que pot tenir per a l'ésser humà el fenomen de la globalització si no s'estableix una regulació ètica i política, com ara: l'egoisme, la desigualtat, la interdependència, la internacionalització dels conflictes armats, i la imposició de models culturals determinats per interessos econòmics que promouen el consumisme i la pèrdua de llibertat humana, entre d'altres.</p>
BL4.2. Analitzar textos breus d'autors contemporanis que des de distintes perspectives reflexionen sobre la necessitat de fer efectius els drets humans.	CSC	
BL4.3. Argumentar sobre el deure de l'Estat i la necessitat de participació ciutadana per a refermar, a través de processos democràtics, el respecte i defensa dels drets humans davant dels riscos de deshumanització i destrucció del planeta com a possibles conseqüències del fenomen de la globalització.	CSC CAA	
BL4.4. Buscar i seleccionar informació sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats amb els coneixements del nivell educatiu, analitzar els coneixements, habilitats i competències necessàries per al seu desenvolupament i comparar-les amb les aptituds pròpies i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.	SIEE	
BL4.5. Gestionar de forma eficaç tasques o projectes, fer propostes creatives i confiar en les seues possibilitats, mostrar energia i entusiasme durant el seu desenvolupament,	SIEE	

prendre decisions raonades assumint riscos i responsabilitzar-se de les accions pròpies i de les seues conseqüències.		2.2. Comenta el deure ètic i polític que tenen tots els estats, davant els riscos de la globalització, de prendre mesures de protecció dels drets humans, especialment l'obligació de fomentar l'ensenyament dels valors ètics, la seva vigència i la necessitat de respectar-los a tot el món, com ara el deure de contribuir en la construcció d'una societat justa i solidària fomentant la tolerància, el respecte als drets dels altres, l'honestat, la lleialtat, el pacifisme, la prudència i la comprensió mútua mitjançant el diàleg, la defensa i protecció de la naturalesa, entre d'altres.
---	--	---

Bloc 5: Valors ètics, reptes davant dels problemes del nostre món

Criteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge
BL5.1. Analitzar els problemes que tracten i les solucions que es proposen en diferents cimera i conferències a escala internacional i avaluar el grau de compliment dels acords aconseguits buscant informació sobre estes.	CSC	1.1. Explica la finalitat i les característiques de les lleis jurídiques dins de l'Estat i la seva justificació ètica, com a fonament de la seva legitimitat i de la seva obediència.
BL5.2. Analitzar informació sobre els índexs de pobresa en el món, moviments migratoris i conflictes bèl·lics i evidenciar les seues relacions recíproques a partir de les dades publicades per fonts fiables.	CSC CAA	1.2. Debat sobre la solució de problemes en què hi ha un conflicte entre els valors i principis ètics de l'individu i els de l'ordre civil, i planteja solucions raonades, en casos com els de desobediència civil i objecció de consciència.
BL5.3. Seleccionar un problema d'entre aquells que requereixen una solució global justificant la seua elecció i simular la negociació de les possibles actuacions que contribuïsquen a la seua resolució.	CSC SIEE	2.1. Cerca informació a Internet amb la finalitat de definir els principals conceptes utilitzats en la teoria de Rawls i estableix una relació entre aquests, com ara: la posició original i el vel d'ignorància, el criteri d'imparcialitat i la funció dels dos principis de justícia que proposa.
BL5.4. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, recolzar companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies	SIEE CAA	2.2. Elabora un judici crític sobre la teoria de Rawls i explica la seva conclusió argumentada sobre aquesta teoria.
BL5.5. Planificar tasques o projectes, individuals o col·lectius, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats, adaptar-lo a canvis i imprevistos transformant les dificultats en possibilitats, avaluar amb ajuda de guies el procés i el p	CSC SIEE	3.1. Justifica racionalment la importància dels drets humans com a ideals que han d'assolir les societats i els estats i reconeix els reptes que encara han de superar. 3.2. Assenyala alguna de les deficiències existents en l'exercici dels drets econòmics i socials, com ara: la pobresa, la falta d'accés

		<p>a l'educació, a la salut, al treball, a l'habitatge, etc.</p> <p>3.3. Emprèn l'elaboració d'una presentació, amb suport informàtic i audiovisual, sobre algunes institucions i voluntaris que treballen a tot el món per la defensa i el respecte dels drets humans, com ara l'ONU i els seus organismes, l'FAO, l'OIEA (Organisme Internacional d'Energia Atòmica), l'OMS (Organització Mundial de la Salut), la UNESCO (Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura), entre d'altres, i ONG com Greenpeace, UNICEF, la Creu Roja, la Mitja Lluna Roja, etc., així com el Tribunal Internacional de Justícia i el Tribunal de Justícia de la Unió Europea, entre d'altres.</p> <p>4.1. En petits grups, disserta sobre la seguretat i la pau com un dret fonamental de les persones i aprecia la seva importància per a l'exercici del dret a la vida i a la llibertat, i elabora i expressa les seves conclusions (art. 3r de la DUDH).</p> <p>4.2. Pren consciència del compromís dels espanyols amb la pau, com una aspiració col·lectiva i internacional reconeguda a la Constitució espanyola, i rebutja la violació dels drets humans mostrant solidaritat amb les víctimes de la violència.</p> <p>4.3. Emprèn l'elaboració d'una presentació, amb suport audiovisual, sobre algunes de les noves amenaces per a la pau i la seguretat al món actual, com ara: el terrorisme, els desastres mediambientals, les catàstrofes naturals, les màfies internacionals, les pandèmies, els atacs cibernètics, i el tràfic d'armes de destrucció massiva, de persones i d'òrgans, entre d'altres.</p> <p>5.1. Coneix, analitza i assumeix com a ciutadà els compromisos internacionals d'Espanya en defensa de la pau i la protecció dels drets humans com a membre d'organismes internacionals: ONU, OTAN, UE, etc.</p> <p>5.2. Explica la importància de la missió de</p>
--	--	---

		<p>les forces armades (a l'art. 15 de la Llei de defensa nacional) en matèria de defensa i seguretat nacional, de drets humans, de promoció de la pau i la seva contribució en situacions d'emergència i ajuda humanitària, tant nacionals com internacionals.</p> <p>5.3. Analitza les conseqüències dels conflictes armats en l'àmbit internacional, apreciament la importància de les organitzacions internacionals que promouen i vigilen el compliment d'un dret internacional fonamentat en la DUDH.</p>
--	--	--

Competències

CCLI: Competència comunicació lingüística.

CMCT: Competència matemàtica y competència bàsics en ciència y tecnologia.

CD: Competència digital.

CAA: Competència aprendre a aprendre.

CSC: Competències socials i cíviques

SIEE: Sentit de iniciativa y esperit emprenedor.

CEC: Consciència y expressions culturals.

b) Estratègies i instruments d'avaluació.

Estratègies:

1. Explicitar sempre de manera clara i comprensible les pautes metodològiques a utilitzar en cada tipus d'activitats i subratllar els continguts essencials a assolir.
2. Corregir en públic sempre les activitats realitzades per tal que l'alumne les pugui autocorregir i realitzar el seu propi procés d'avaluació.
3. Afavorir i incentivar la participació de l'alumnat en aquestes tasques de correcció per a que siguin conscients sempre dels seus encerts i els seus errors.
4. Realització de diferents treballs per ser avaluats durant l'avaluació per tal que l'alumne pugui anar veient el seu progrés educatiu.
5. Revisar de manera general, i personalitzada si s'escau, aquelles treballs, controls o exàmens que l'alumne realitzi, amb la inclusió d'anotacions indicatives per part del professor, que assenyalen aquells punts o continguts que han estat satisfactòriament expressats i recollits i aquells que presenten deficiències.
6. Revisar el —Quadern de treball de l'alumne per tal de veure, de manera global, quin és el seu progrés i quines són les seues mancances.

7. Indicar l'alumne/a, quan es crega oportú, que reelabore, després d'haver-li donat les pautes oportunes, aquells treballs que presenten deficiències.

Instruments d'avaluació:

1. Exàmens escrits i orals: Permeten avaluar alguns dels criteris proposats. No sols els que es refereixen a continguts sinó que permet a més veure el nivell de comprensió lectora, capacitat expositiva i argumentativa, etcètera.
2. Observació del treball a classe: permet avaluar la participació i implicació de l'alumne en l'entorn, així com les actituds i les dificultats que este mostra.
3. Treball a casa i tasques: Permet avaluar la capacitat de buscar informació, processar-la i comprendre-la així com d'exposar-la.
4. Treballs grupals: Inclourien exposicions i debats encara que estos puguin desenvolupar-se de manera individual. Permeten avaluar el treball en equip i el respecte pels altres.
5. Lectures i textos: Estes dos facetes no sols permeten avaluar la capacitat de comprendre i desenvolupar idees sinó que permet avaluar també els continguts.
6. Actitud a classe: Gran part dels objectius de la matèria fan referència a les actituds que han de presentar els alumnes. Donat l'escàs temps amb què es compta, l'observació a classe és una eina necessària però insuficient. No es tracta de controlar la conducta sinó d'observar si l'alumne desenvolupa actituds positives i actives respecte a la matèria.
7. Quadern individual de l'alumne/a. És un bon instrument per a valorar el treball diari, ja que permet detectar tant els encerts com les insuficiències, errors i elements poc treballats. En ell podem valorar aspectes com ara: la correcció i coherència en l'expressió escrita, tècniques de treball desenvolupades (anàlisi, comentaris, síntesi, investigacions, etc.), l'orde en la seua presentació, etc.

c) Criteris de qualificació.

ASSISTÈNCIA PRESENCIAL La nota trimestral serà la suma dels percentatges següents:
80% Treball a classe
20 % Actitud

Per aprovar l'assignatura l'alumnat haurà de superar amb 5 punts o més sobre 10. Cal entendre per :

Treball a classe i a casa. Es valorarà :	Actitud. Es valorarà:
<ul style="list-style-type: none"> • Apunts • Activitats • Quadern de classe (ha d'incorporar les correccions realitzades a l'aula, ha d'estar completa) • Controls de lectura. • Treballs orals i/o escrits. • Entrega de les tasques i els treballs en la data indicada. • Tindre cura i portar el material a classe. • Realitzar els deures quan se'n manen per a casa i fer en classe la feina • Altres activitats complementàries. 	<ul style="list-style-type: none"> • Assistència i puntualitat. • Mostrar respecte, tolerància i solidaritat amb l'alumnat i professorat. • Atenció a les explicacions. • Participació. • Intervencions pertinents i respectuoses tant en els debats com al dirigir-se als seus companys o al professor/a. • Preguntar i demanar aclariments. • Fixar-se en la correcció realitzada pel professor/a i no reproduir les mateixes deficiències o errors. • Compliment de les normes establertes.

Els treballs i controls que es demanen en cada avaluació seran corregits seguint els següents apartats:

- Presentació – ordre i respecte dels terminis de lliurament-.
- Ortografia i sintaxi.
- Riquesa i adequació del vocabulari utilitzat.
- Utilització escaient de vocabulari específic ètic-filosòfic.
- Grau de correcció i complexitat de l'argumentació i del contingut del que es diu.
- Capacitat de síntesi i/o anàlisi del material proporcionat.
- Utilització i aprofitament del material presentat o buscat sense repetir-lo textualment.
- Aportacions de reflexió personal i relació amb altres temes.

Depenent del treball demanat – comentari de text, dossier, mural, etc.-, es donarà més pes específic a alguns d'aquests aspectes.

És responsabilitat del professor/a que imparteix l'assignatura de Valors Ètics decidir quan realitzar les recuperacions de les avaluacions suspeses. Si bé, ha de quedar clar que la nota final s'obtindrà a partir de la mitjana de les tres avaluacions. En un trimestre suspès amb una nota de 4, es farà la mitjana amb les altres avaluacions aprovades. Però si la nota del trimestre suspès és inferior a 4, l'alumnat recuperarà el trimestre corresponent.

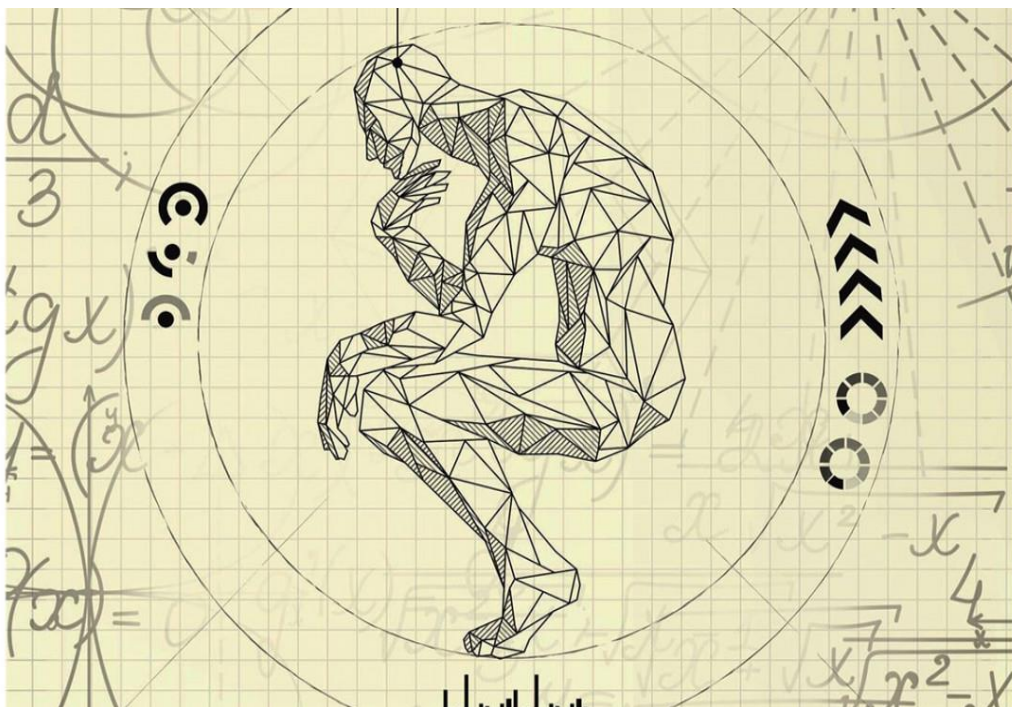
e) Pèrdua del dret a l'avaluació contínua:

Aquell alumnat que haja falta un percentatge superior al recollit al Reglament de Règim Interior de les classes de manera injustificada perdrà el dret a l'avaluació contínua. Això significa

que l'alumne deurà de realitzar una prova única de tota la matèria de l'avaluació que representarà el 100% de la nota. Aquesta prova serà realitzada en la darrera quinzena del mes de maig. Si la pèrdua del dret a l'avaluació contínua es relativa a la 1ª o 2ª avaluació aquestes seran avaluades com a insuficients en el butlletí de notes i actes corresponents.

f) Avaluació extraordinària

1. Els alumnes que atenent als criteris enumerats no hagen aprovat al juny, realitzaran la prova extraordinari de juliol composta de:
  - i. Qüestions relatives als continguts mínims ressenyats.
  - ii. Identificació i explicació d'algun dels conflictes del món actual
  - iii. Argumentació i ús de la terminologia pertinent de la pròpia posició davant d'un cas real.
2. Hauran d'adjuntar també els treballs no realitzats o suspesos durant el curs.
3. La qualificació màxima que és podrà obtindre serà d'un 5.

2. OPTATIVA DE FILOSOFIA A 4T ESO.

2.1. CONTINGUTS MÍNIMS.

La matèria s'estructura en cinc blocs. Un introductori (**bloc 1**) en què s'exposa l'especificitat del pensament filosòfic i s'hi exposen les principals àrees en què es divideix la filosofia. Després (**bloc 2**) es passa a l'estudi de les qüestions sobre "qui sóc jo", tot allò que s'ha relacionat amb la identitat personal i el seu desenrotllament. El següent punt és el pas del "jo" al "nosaltres" (**bloc 3**) i s'estudien qüestions relacionades amb la dimensió social de l'ésser humà. Una vegada que ens hem endinsat en l'àmbit de la interrelacionalitat, el següent pas és la qüestió de la transformació tant de la realitat i la societat (**bloc 4**); ací es tractaran qüestions de caràcter ètic i estètic. Finalment (**bloc 5**), s'estudiaran els dos grans interrogants filosòfics, és dir: Què és la realitat? I què puc conèixer?, introduint així qüestions que, encara que s'estudiaran amb més profunditat en cursos posteriors, tenen una importància transcendental per a la comprensió dels temes tractats durant tot el curs.

D'altra banda aquests 5 blocs es componen dels apartats següents:

Bloc 1: La filosofia.
1.1 Origen i fonaments de la filosofia
1.2 Els interrogants de la filosofia
1.3 La funció de la filosofia
1.4 Habilitats per a la cooperació i el diàleg igualitari
1.5 Comprensió i expressió oral
1.6 Comprensió i expressió escrita

Bloc 2: Identitat personal
2.1 Qui soc? La personalitat.
2.2 Què és el ser humà?
2.3 El ser humà en la història
2.4 Identitat digital
2.5 Autoconeixement i autoregulació d'emocions
2.6 Resiliència, superar obstacles i fracassos. Perseverança, flexibilitat
2.7 Maduresa per a la presa de decisions vocacional

Bloc 3: La socialització

- 3.1 La dimensió social
- 3.2 La socialització
- 3.3 La comunicació social
- 3.4 Busca, selecció i organització de la informació
- 3.5 Interacció oral i digital
- 3.6 Glossari de termes conceptuals
- 3.7 Edició i creació de continguts digitals

Bloc 4: Transformació ètica i estètica

- 4.1 La qüestió de la llibertat i la reflexió ètica
- 4.2 Ètiques aplicades
- 4.3 L'experiència estètica: imaginació, creativitat i originalitat
- 4.4 Planificació i avaluació de projectes

Bloc 5: Pensament i realitat

- 5.1 L'home com ser racional
- 5.2 Concepcions sobre la racionalitat
- 5.3 La realitat i el seu sentit

2.2. AVALUACIÓ. CRITERIS D'AVALUACIÓ DE LA MATÈRIA

a) *Seqüenciació dels criteris d'avaluació en relació a la resta dels elements del currículum. (perfil competencial)*

Críteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge
BL1.1. Diferenciar què és la reflexió filosòfica, explicant les seues característiques i comparant-la amb altres tipus de sabers que estudien aspectes concrets de la realitat i l'individu.	CEC	Bloc 1. La filosofia 1.1. Defineix i utilitza conceptes com filosofia, mite, logos, saber, opinió, abstracte, concret, raó, sentits, <i>arkhé</i> , causa, monisme, dualisme, pluralisme, substància i prejudici, i elabora un glossari amb aquests termes.
BL1.2. Explicar l'origen de la filosofia occidental (on, quan i per què sorgeix), distingir-la dels sabers preracionals (el mite i la màgia), en tant que saber pràctic, i comparar-la amb algunes característiques generals de les filosofies orientals.	CEC	1.2. Distingeix entre conèixer, opinar, argumentar, interpretar, raonar, analitzar, criticar, descobrir i crear. 2.1. Explica les diferències entre l'explicació racional i la mitològica.
BL1.3. Exposar algunes de les idees centrals dels filòsofs de l'antiga Grècia per a identificar el gir antropològic de la filosofia en el s. V aC, i justificar l'aplicació pràctica de la filosofia respecte a l'individu i a la societat en què viu.	CSC	2.2. Llegeix textos interpretatius i descriptius de la formació del cosmos i l'ésser humà pertanyents al camp mitològic i al camp racional i extreu

BL1.4. Exposar les primeres respostes dels primers pensadors grecs sobre la pregunta per l'origen i identificar-la com una de les qüestions originals de la cultura occidental.	CEC	semblances i diferències en els plantejaments.
BL1.5. Argumentar sobre la importància d'entendre's a si mateix i a la realitat que et rodeja, per a la construcció de la pròpia identitat.	SIEE	3.1. Descriu les primeres respostes presocràtiques a la pregunta per l' <i>arkhé</i> , en coneix els autors i reflexiona per escrit sobre les solucions d'interpretació de la realitat exposades per Heràclit, Parmènides i Demòcrit.
BL1.6. Reconèixer i contextualitzar en situacions de la vida quotidiana les principals funcions de la filosofia, en tant que saber crític.	SIEE	4.1. Compara la interpretació de l'ésser humà i la societat defensada per Sòcrates amb l'exposada per Protàgores i argumenta la seva pròpia postura.
BL1.7. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes i assumir diversos rols amb eficàcia i responsabilitat; recolzar companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.	CAA SIEE	5.1. Elabora petits assajos i argumenta les seves opinions de manera raonada.
BL1.8. Interpretar textos orals procedents de fonts diverses utilitzant les estratègies de comprensió oral per a obtenir informació i expressar oralment textos prèviament planificats amb una pronunciació clara, aplicant les normes de la prosòdia i la correcció gramatical, i ajustats a les propietats textuais de cada tipus i situació comunicativa per a transmetre de forma organitzada els coneixements amb un llenguatge no discriminatori.	CCLI CAA	6.1. Disserta sobre les possibilitats de la filosofia segons les seves diferents funcionalitats.
BL1.9. Llegir textos de formats diversos, utilitzant les estratègies de comprensió lectora, i escriure textos en diversos formats i suports, cuidant els seus aspectes formals, aplicant les normes de correcció ortogràfica i concordança entre els elements de l'oració, ús de connectors oracionals, etc.)	CCLI CAA	Bloc 2. Identitat personal
Bloc 2: Identitat personal		1.1. Defineix i utilitza conceptes com personalitat, temperament, caràcter, consciència, inconsciència, conductisme, cognitivisme, psicologia humanística i psicoanàlisi, i elabora un glossari amb aquests termes. 2.1. Defineix i caracteritza què és la personalitat.
BL2.1. Interpretar la profunditat de la pregunta 'qui sóc?', registrar algunes respostes donades des de la psicologia i la filosofia. i reflexionar sobre el desenrotllament de la identitat personal.	CSC SIEE	3.1. Coneix les tesis fonamentals sobre la personalitat i argumenta sobre això.
BL2.2. Explicar les tesis centrals d'algunes teories sobre la personalitat i reconèixer, en el marc de la teoria cognitiva, el valor del coneixement com a element motivador de la conducta humana.	CSC	4.1. Llegeix textos literaris en els quals s'analitza la personalitat dels personatges, hi identifica els trets i els tipus de personalitat i reflexiona per escrit sobre la temàtica.
BL2.3. Explicar les idees centrals de les principals teories de la ment humana així com els estudis sobre les emocions humanes i la teoria humanística sobre la motivació, i reflexionar sobre el caràcter de la intel·ligència, els sentiments i la voluntat motivada com a facultats distintives del ser humà enfront del merament animal.	CSC	5.1. Analitza què s'entén per inconscient. 6.1. Llegeix i analitza textos filosòfics, literaris o científics que tenen com a punt de reflexió l'herència adquirida en la formació de la personalitat, i incideix en l'autoconeixement d'un mateix. 7.1. Investiga i selecciona informació significativa sobre conceptes fonamentals de filosofia de la ment. 8.1. Defineix i utilitza amb rigor conceptes com motivació, emoció, sentiment, necessitats primàries i secundàries, autorealització, vida afectiva i frustració. 9.1. Explica les tesis més importants de la teoria cognitiva sobre el coneixement i la motivació. 10.1. Explica les idees centrals de la teoria humanística sobre la motivació i expressa la seva opinió raonada sobre això. 10.2. Explica i compara la visió sobre la

<p>BL2.4. Enumerar les principals reflexions filosòfiques que s'han elaborat al llarg de la història sobre aspectes que caracteritzen el ser humà com a tal, i evidenciar la funció de la filosofia com a saber originari i integrador de múltiples perspectives el centre comú de les quals és l'home.</p> <p>BL2.5. Definir què és la personalitat, així com els principals conceptes relacionats i reflexionar sobre la possible incidència en la formació de la personalitat, de l'herència genètica i d'allò adquirit.</p> <p>BL2.6. Analitzar, a partir d'informacions procedents de diverses fonts, què s'entén per inconscient, ment, activitat cerebral, etc., dins del marc del pensament de la psicoanàlisi, de les teories de la personalitat de la filosofia de la ment i la neurociència.</p> <p>BL2.7. Argumentar, en dissertacions i diàlegs de caràcter filosòfic, la funció i la importància de la motivació i les emocions en les múltiples dimensions</p> <p>BL2.8. Exposar la importància de conèixer-se a un mateix i el projecte vital a què s'aspira, i avaluar la importància que té la interrelació entre el racional, l'emotiu i la motivació per a dirigir la conducta humana en diferents direccions i amb distinta intensitat.</p> <p>BL2.9. Ser conscient de la pròpia identitat digital i protegir-la, preservant la privacitat de les dades personals, utilitzar una varietat d'estratègies de seguretat i actuar davant de les amenaces.</p> <p>BL1.10. Tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions quan realitzen tasques o projectes i ser conscient de les fortaleces i de les debilitats, mostrar curiositat i interès durant el seu desenvolupament i actuar amb flexibilitat i buscant solucions alternatives.</p> <p>BL1.11. Reconèixer els estudis i les professions vinculats als coneixements de l'assignatura i identificar els coneixements, les habilitats i les competències que demanen per a relacionar-les amb les fortaleces i les preferències.</p>	<p>CSC CEC</p> <p>CSC</p> <p>CSC CMCT</p> <p>CCLI SIEE</p> <p>SIEE</p> <p>SIIE</p> <p>CD SIEE</p> <p>SIEE</p>	<p>motivació de la teoria cognitivista i de la teoria humanística sobre la motivació.</p> <p>11.1. Analitza i argumenta sobre textos breus i significatius d'autors rellevants sobre les emocions i argumenta per escrit les opinions pròpies.</p> <p>12.1. Analitza textos i disserta sobre la incidència de les emocions, com la frustració, el desig o l'amor, entre d'altres, en la conducta humana.</p> <p>13.1. Argumenta sobre el paper de les emocions per estimular l'aprenentatge, el rendiment, l'assoliment d'objectius i la resolució de problemes, entre d'altres processos.</p> <p>14.1. Analitza textos en els quals es descriu el paper de les emocions com a estímul de la iniciativa, l'autonomia i l'emprenedoria.</p> <p>15.1. Elabora de manera col·laborativa un glossari per publicar a Internet amb la terminologia filosòfica de la unitat.</p> <p>16.1. Explica la teoria de l'ànima de Plató.</p> <p>16.2. Explica la teoria de l'ànima d'Aristòtil.</p> <p>16.3. Argumenta la seva opinió sobre la relació entre el cos i la ment o ànima.</p> <p>17.1. Explica què és la introspecció segons Agustí d'Hipona i utilitza aquest tipus de pensament en primera persona per descriure's a si mateix.</p> <p>18.1. Exposar el significat de la tesi de Descartes <i>Penso, per tant existeixo</i>.</p> <p>18.2. Exposar les seves reflexions sobre les implicacions del materialisme en la seva descripció de l'ésser humà.</p> <p>19.1. Explica què és la voluntat.</p> <p>20.1. Argumenta, des del pla filosòfic, sobre el paper de les emocions en la consideració de l'ésser humà com a tal.</p> <p>21.1. Expressa i desenvolupa la idea d'home com a projecte.</p>
<p>Bloc 3. Socialització</p> <p>BL3.1. Reconèixer les teories sobre la importància de la intersubjectivitat en el desenvolupament de la pròpia personalitat i l'origen de la societat, i expressar el sentit del concepte de civilització, així com les semblances i les diferències respecte del de cultura i societat.</p> <p>BL3.2. Enumerar els diversos elements del procés de</p>	<p>CSC</p>	<p>Bloc 3. Socialització</p> <p>1.1. Defineix i utilitza conceptes com individualitat, alteritat, socialització, estat de naturalesa, drets naturals, contracte social, respecte, propietat, Estat, legitimació,</p>

socialització i relacionar-los amb la pròpia personalitat.	CSC	institucionalització, rol, estatus, conflicte i canvi social, globalització.
BL3.3. Definir què és la comunicació i distingir la seua importància en el procés de socialització, i analitzar les formes de comunicació no verbal i la incidència de les noves tecnologies de la informació i la comunicació.	CSC	2.1. Defineix i explica el significat dels conceptes cultura i societat i fa referència als components socioculturals que hi ha en l'ésser humà.
BL3.4. Indagar, a partir d'informacions procedents de diverses fonts, sobre el relativisme cultural i l'etnocentrisme, i argumentar sobre el possible paper actiu d'un mateix en la construcció de la cultura.	CSC	3.1. Expressa alguns dels principals continguts culturals, com ara les institucions, les idees, les creences, els valors, els objectes materials, etc.
BL3.5. Reconèixer l'altre tal com és en la seua individualitat i, alhora, identificar-lo com un alter ego que comparteix un espai i unes circumstàncies comunes, donant lloc a la intersubjectivitat i reconeixent, així, la dimensió social i cultural del ser humà.	CSC	3.2. Coneix els nivells en els quals té lloc la internalització dels continguts culturals d'una societat, és a dir, el nivell biològic, l'afectiu i el cognitiu.
BL3.6. Identificar el procés de construcció, els elements i la legitimació d'una cultura, reconeixent-la no sols com instrument d'adaptació sinó com eina per a la transformació i l'autosuperació.	SIEE	4.1. Descriu la socialització primària i secundària.
BL3.7. Buscar i seleccionar informació en diverses fonts a partir d'una estratègia de filtrat i de forma contrastada, i registrar-la de forma cuidadosa, o emmagatzemar-la en paper o dispositius informàtics i servicis de la xarxa, i organitzar la informació obtinguda mitjançant diversos procediments de síntesi o presentació dels continguts, citant-ne adequadament la procedència.	CLLI CAA CD	5.1. Explica les tesis fonamentals sobre l'origen de la societat i l'Estat.
BL3.8. Participar en intercanvis comunicatius, aplicant les estratègies lingüístiques i no lingüístiques del nivell educatiu pròpies de la interacció oral i utilitzant un llenguatge no discriminatori; compartir informació i continguts digitals, utilitzant ferramentes de comunicació TIC, servicis Web i entorns virtuals d'aprenentatge, i aplicar bones formes de conducta en la comunicació preventives de males pràctiques.	CCLI CAA CD	6.1. Explica què és una civilització, posant exemples fonamentats, i investiga i reflexiona sobre les semblances i diferències entre Orient i Occident.
BL3.9. Reconèixer la terminologia conceptual de l'assignatura utilitzant-la correctament en activitats orals i escrites, i crear i editar continguts digitals utilitzant aplicacions informàtiques d'escriptori o servicis de la web.	CCLI CAA CD	7.1. Explica què és la comunicació i reflexiona sobre els avantatges i inconvenients quan l'eina utilitzada per a la comunicació són les noves tecnologies.
Bloc 4. Transformació ètica y estètica.		8.1. Reflexiona per escrit sobre el paper actiu d'un mateix en el seu context sociocultural, com ser capaç d'innovar, i genera canvis culturals.
BL4.1. Constatar l'existència de determinisme en la naturalesa, analitzar la possibilitat de ser lliure del ser humà, tenint en compte que és un ser natural i, com a tal, sotmès a les lleis de la naturalesa.	CSC, CMCT	9.1. Coneix i reflexiona sobre el relativisme cultural i l'etnocentrisme, expressa conclusions pròpies i aporta exemples amb fets investigats i contrastats a Internet.
BL4.2. Reproduir els dos significats del concepte de		niversalitat, sistematicitat, racionalisme, dogmatisme, empirisme, límit, intel·ligència, intel·ligència emocional, certesa i error.
		1.2. Explica què és la racionalitat i en descriu

llibertat d'acció: la llibertat negativa i la llibertat positiva, i aplicar-los tant en l'àmbit de la societat com en el terreny de la vida personal.	CSC	algunes de les característiques.
BL4.3. Reconèixer l'estètica com la part de la filosofia que estudia el procés creatiu, l'experiència estètica i la bellesa.	CEC SIEE	2.1. Explica la concepció sobre les possibilitats de la raó. 3.1. Identifica les dues possibilitats d'aplicació de la racionalitat: teòrica i pràctica.
BL4.4. Identificar què és la imaginació, en tant que facultat específica del ser humà, i explicar com funciona i quines són característiques té.	SIEE CEC	4.1. Explica les tesis centrals de la teoria de la intel·ligència emocional.
BL4.5. Enumerar les fases del procés creatiu, així com les característiques de les persones creatives, i investigar sobre el pensament divergent creatiu, la seua relació amb el pensament lògic racional i la possibilitat de potenciar-lo.	CEC CAA	4.2. Argumenta sobre la relació entre la raó i les emocions. 5.1. Defineix alguns tipus de veritat, com la veritat com a correspondència, la veritat segons el pragmatisme americà i la veritat des del perspectivisme.
BL4.6. Argumentar, a partir d'informació procedent de diverses fonts, sobre la relació entre la llibertat interior i la llibertat social i política, principalment sobre les tres postures sobre el problema de la llibertat (la tesi estoica, la negació del sotmetiment de la voluntat a les lleis naturals de Kant i la posició intermèdia que postula una llibertat condicionada).	CSC	5.2. Reflexiona sobre la part positiva d'equivocar-se i la importància de l'error com a possibilitat de recerca de noves estratègies i solucions.
BL4.7. Aplicar tècniques de desenrotllament de la creativitat i construir narracions de rerefons filosòfic sobre el sentit de l'originalitat creativa i la capacitat innovadora, com a mitjans per a poder evolucionar a nivell personal i social.	CAA SIEE	
BL4.8. Descriure què és el lliure albir o llibertat interior, i relacionar-lo amb la possibilitat d'autodeterminació d'un mateix i amb la facultat de la voluntat.	SIEE SIEE	
BL4.9. Planificar tasques o projectes, individuals o col·lectius, fer una previsió de recursos i de temps ajustada als objectius proposats, adaptar-lo a canvis i imprevistos transformant les dificultats en possibilitats, avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar de forma personal els resultats obtinguts.	CAA	
Bloc 5: Pensament i realitat.		Bloc 5: Pensament i realitat.
BL5.1. Reconèixer la facultat racional com específica del ser humà i les seues implicacions, i analitzar en què consisteix la racionalitat, les seues característiques i els diferents tipus de racionalitats.	CSC	1.1. Defineix i utilitza conceptes com metafísica, realitat, pregunta radical, essència, naturalesa, cosmos, caos, creació, finalisme, contingent, mecanicisme i determinisme.
BL5.2. Explicar la concepció contemporània de la intel·ligència, incidint en la teoria de la intel·ligència emocional.	CSC	1.2. Defineix què és la metafísica, el seu objecte de coneixement i la seva manera característica de preguntar sobre la realitat.
BL5.3. Identificar alguns dels principals tipus de veritat: la veritat com a correspondència, la veritat segons el pragmatisme americà, la veritat des del perspectivisme i el	CSC	2.1. Expressa les dues possibles respostes a la pregunta per l'origen de l'Univers, si és etern o va

<p>consens, i reflexionar sobre la possibilitat d'aconseguir-la.</p> <p>BL5.4. Descriure el significat del terme metafísica com la principal de les disciplines que componen la filosofia, identificar el seu objectiu fonamental, consistent a fer preguntes radicals sobre la realitat, i exposar la pregunta radical sobre el sentit de la realitat i l'existència.</p> <p>BL5.5. Explicar les tesis bàsiques d'algunes concepcions filosòfiques sobre les possibilitats i els límits de la raó, i diferenciar la racionalitat teòrica de la racionalitat pràctica, així com teoria i experiència.</p> <p>BL5.6. Descriure els principals interrogants sobre el que pot ser la realitat, enumerar algunes de les grans respostes metafísiques sobre la naturalesa (l'origen i la finalitat de l'univers, quin orde regeix la naturalesa si és que n'hi ha, el lloc del ser humà en el cosmos, etc.) i reflexionar, amb dissertacions i diàlegs, sobre les implicacions filosòfiques de cada una d'aquestes qüestions.</p> <p>BL5.7. Expressar les implicacions filosòfiques de les concepcions contemporànies sobre l'univers i identificar la importància d'assenyalar si la naturalesa es regeix per lleis deterministes, o bé, si regeix l'atzar quàntic, i argumentar sobre com esta resposta afecta la comprensió de la conducta humana.</p> <p>BL5.8. Reflexionar sobre l'interrogant del sentit de l'existència, exposant les tesis centrals d'algunes teories filosòfiques de la vida, i elaborar dissertacions sobre la vida o la mort, l'esdevindrà històric, el lloc de l'individu en la realitat, etc.</p>	<p>CSC</p> <p>CSC</p> <p>CCLI CSC CMCT</p> <p>CSC CMCT</p> <p>CCLI SIEE</p>	<p>ser creat, i exposa les seves reflexions sobre les implicacions religioses i filosòfiques de totes dues. 2.2. Exposar les dues postures sobre la qüestió sobre si l'Univers té una finalitat, una direcció, o si no la té, i argumenta filosòficament la seva opinió.</p> <p>2.3. Analitza textos que tenen com a punt de reflexió la realitat física que ens envolta i els interrogants filosòfics que suscita.</p> <p>3.1. Defineix què és el determinisme i què és l'indeterminisme en el marc de la reflexió sobre si existeix un ordre a l'Univers regit per lleis.</p> <p>4.1. Coneix les tesis centrals del vitalisme de filòsofs que reflexionen sobre la vida.</p> <p>4.2. Analitza textos literaris, filosòfics i científics que versen sobre temes metafísics com l'existència, la mort, l'esdevenir històric o el lloc de l'individu en la realitat argumentant, i exposa les seves reflexions sobre aquestes qüestions.</p> <p>Bloc 6. Transformació</p> <p>1.1. Defineix i utilitza conceptes com voluntat, llibertat negativa, llibertat positiva, autodeterminació, lliure albir, determinisme, indeterminisme i condicionament.</p> <p>1.2. Analitza textos breus sobre el tema de la llibertat i argumenta l'opinió pròpia. 2.1. Explica què és el lliure albir i la facultat humana de la voluntat.</p> <p>3.1. Exposar les seves reflexions sobre la possibilitat que existeixi o no el lliure albir, tenint en compte els avenços en el coneixement de la genètica i la neurociència.</p> <p>4.1. Argumenta sobre les possibilitats de l'ésser humà d'actuar lliurement, tenint en compte que és un ésser natural.</p> <p>5.1. Expressa diferents postures de filòsofs al voltant del tema de la llibertat.</p> <p>6.1. Defineix i utilitza conceptes com estètica, creativitat, sinapsi neuronal, imaginació, pensament divergent, pensament convergent i serendipitat.</p> <p>7.1. Llegeix i comenta textos breus i significatius sobre el mecanisme d'aparició d'idees noves.</p> <p>7.2. Explica què és la imaginació i l'exemplifica de manera pràctica mitjançant la redacció de</p>
--	---	--

		<p>relats breus de rerefons filosòfics.</p> <p>8.1. Analitza textos de literatura fantàstica considerant i reflexionant sobre els elements específicament creatius.</p> <p>9.1. Explica les fases del procés creatiu.</p> <p>10.1. Utilitza la tècnica de desenvolupament de la creativitat coneguda com de revisió de supòsits i inversió, i l'aplica sobre alguna teoria filosòfica o científica.</p> <p>10.2. Explica les principals tècniques de desenvolupament de la creativitat.</p> <p>11.1. Utilitza de manera col·lectiva la tècnica de la <i>pluja d'idees</i> per reflexionar sobre temes filosòfics tractats durant el curs.</p> <p>12.1. Argumenta, raonant la seva opinió, sobre el paper de la llibertat com a condició fonamental per a la creació.</p> <p>13.1. Explica les característiques de les persones especialment creatives i algunes de les maneres de potenciar aquesta condició.</p> <p>14.1. Argumenta sobre la importància d'assumir riscos i sortir de l'anomenada zona de confort per assolir metes i obtenir resultats creatius i innovadors.</p>
--	--	---

Competències

CCLI: Competència comunicació lingüística.

CMCT: Competència matemàtica y competència bàsics en ciència y tecnologia.

CD: Competència digital.

CAA: Competència aprendre a aprendre.

CSC: Competències socials i cíviques

SIEE: Sentit de iniciativa y espíritu emprendedor.

CEC: Consciencia y expressions culturals.

b) Estratègies i instruments d'avaluació.

Estratègies:

1. Explicitar sempre de manera clara i comprensible les pautes metodològiques a utilitzar en cada tipus d'activitats i subratllar els continguts essencials a assolir.
2. Corregir en públic sempre les activitats realitzades per tal que l'alumne les pugui autocorregir i realitzar el seu propi procés d'avaluació.

3. Afavorir i incentivar la participació de l'alumnat en aquestes tasques de correcció per a que siguin conscients sempre del seus encerts i els seus errors.
4. Realització de diferents treballs per ser avaluats durant l'avaluació per tal que l'alumne pugui anar veient el seu progrés educatiu.
5. Revisar de manera general, i personalitzada si s'escau, aquelles treballs, controls o exàmens que l'alumne realitzi, amb la inclusió d'anotacions indicatives per part del professor, que assenyalen aquells punts o continguts que han estat satisfactòriament expressats i recollits i aquells que presenten deficiències.
6. Revisar el —Quadern de treball de l'alumne per tal de veure, de manera global, quin és el seu progrés i quines són les seues mancances.
7. Indicar l'alumne/a, quan es crega oportú, que reelabore, després d'haver-li donat les pautes oportunes, aquells treballs que presenten deficiències.

a. Instruments d'avaluació:

1. Exàmens escrits i orals: Permeten avaluar alguns dels criteris proposats. No sols els que es refereixen a continguts sinó que permet a més veure el nivell de comprensió lectora, capacitat expositiva i argumentativa, etcètera.
2. Observació del treball a classe: permet avaluar la participació i implicació de l'alumne en l'entorn, així com les actituds i les dificultats que este mostra.
3. Treball a casa i tasques: Permet avaluar la capacitat de buscar informació, processar-la i comprendre-la així com d'exposar-la.
4. Treballs grupals: Inclourien exposicions i debats encara que estos puguin desenvolupar-se de manera individual. Permeten avaluar el treball en equip i el respecte pels altres.
5. Lectures i textos: Estes dos facetes no sols permeten avaluar la capacitat de comprendre i desenvolupar idees sinó que permet avaluar també els continguts.
6. Actitud a classe: Gran part dels objectius de la matèria fan referència a les actituds que han de presentar els alumnes. Donat l'escàs temps amb què es compta, l'observació a classe és una eina necessària però insuficient. No es tracta de controlar la conducta sinó d'observar si l'alumne desenvolupa actituds positives i actives respecte a la matèria.
7. Quadern individual de l'alumne/a. És un bon instrument per a valorar el treball diari, ja

que permet detectar tant els encerts com les insuficiències, errors i elements poc treballats. En ell podem valorar aspectes com ara: la correcció i coherència en l'expressió escrita, tècniques de treball desenrotllades (anàlisi, comentaris, síntesi, investigacions, etc.), l'orde en la seua presentació, etc.

c) Criteris de qualificació.

La nota trimestral serà la suma dels percentatges següents:	
30 % Examen (a la puntuació de la prova es descomptaran 0,1 punts per cada falta d'ortografia, fins a un màxim d'1 punt)	
60 % Treball (apunts, activitats, quadern de classe, controls de lectura, activitats complementàries, etc.)	
10 % Actitud	

La **nota final** s'obtindrà a partir de la **mitjana de les tres avaluacions**.

Els treballs i controls que es demanen en cada avaluació seran corregits seguint els següents apartats:

- Presentació – ordre i respecte dels terminis de lliurament-.
- Ortografia i sintaxi.
- Riquesa i adequació del vocabulari utilitzat.
- Utilització escaient de vocabulari específic ètic-filosòfic.
- Grau de correcció i complexitat de l'argumentació i del contingut del que es diu.
- Capacitat de síntesi i/o anàlisi del material proporcionat.
- Utilització i aprofitament del material presentat o buscat sense repetir-lo textualment.
- Aportacions de reflexió personal i relació amb altres temes.

Depenent del treball demanat – comentari de text, dossier, mural, etc.-, es donarà més pes específic a alguns d'aquests aspectes.

És responsabilitat del professor/a que imparteix l'assignatura de Filosofia decidir quan realitzar les recuperacions de les avaluacions suspeses. Si bé, ha de quedar clar que la nota final s'obtindrà a partir de la mitjana de les tres avaluacions. En tot cas, per aprovar l'assignatura l'alumnat haurà de superar amb 5 punts o més sobre 10 cadascun dels anteriors apartats. Aquells alumnes que no es presenten a algun examen d'avaluació hauran de justificar correctament la falta

d'assistència per a poder repetir-los-el, en cas contrari perdran el dret a l'examen.

d) L'alumnat amb alguna avaluació suspesa.

El professor/a que imparteix l'assignatura decidirà quan realitzar les recuperacions de les avaluacions suspeses. Aleshores:

1. L'alumnat que haja suspès dos o més avaluacions, realitzarà una prova de la matèria de tot el curs i/o treball d'un tema, llibre de lectura...
2. En un trimestre suspès amb una nota de 4, es farà la mitjana amb les altres avaluacions aprovades. Però si la nota del trimestre suspès és inferior a 4, l'alumnat recuperarà el trimestre corresponent.

e) Avaluació contínua:

En el procés d'avaluació continua, quan el progrés d'un alumne o una no sigui l'adequat, s'establiran mesures de reforç educatiu. Aquestes mesures s'adoptaran en qualsevol moment del curs, tan aviat com es detectin les dificultats, amb un seguiment especial a la situació de l'alumnat amb necessitats educatives especials i estaran dirigides a garantir l'adquisició de les competències imprescindibles per continuar el procés educatiu, amb els suports que cadascun precise.

f) Avaluació extraordinària

Els alumnes que atenent als criteris enumerats no hagen aprovat al juny, realitzaran la prova extraordinari de juliol composta de:

- Qüestions relatives als continguts mínims ressenyats.
- Comentari de text i/o redacció filosòfica (semblants als realitzats al llarg del curs)
- Identificació i explicació d'algun dels conflictes del món actual.
- Argumentació i ús de la terminologia pertinent de la pròpia posició davant d'un cas real.
- A més a més hauran d'adjuntar-se els treballs no realitzats o suspesos durant el curs.

MATÈRIES DE FILOSOFIA AL CURRÍCULUM DE BATXILLERAT

3. FILOSOFIA DE 1R DE BATXILLERAT

3.1. CONTINGUTS MÍNIMS.

La matèria de filosofia ha d'acostar l'alumnat de batxillerat a alguns dels grans problemes als quals s'ha enfrontat la reflexió filosòfica universal: el coneixement, l'ésser humà, l'acció moral, la societat i la política, i fer-ho amb una metodologia activa, reflexiva i crítica, que ensenyi a pensar i ajudi a orientar la pròpia vida.

La matèria s'estructura en sis blocs. Després d'una presentació dels procediments comuns que s'han de tractar al llarg de tots els temes (bloc 1), s'exposa un bloc temàtic (bloc 2) que analitza la caracterització del saber filosòfic, distingint-lo d'altres tipus de saber i analitzant les relacions i diferències que manté amb la ciència. A continuació (blocs 3 i 4) s'exposen els temes relacionats amb el coneixement, el saber científic, el llenguatge, la lògica, la retòrica i l'argumentació, a través dels quals s'educa l'expressió i interpretació del pensament i dels sentiments, s'utilitza el llenguatge per a regular la pròpia conducta i les relacions socials, s'empra el raonament lògic i els processos propis de pensament (anàlisi, síntesi, relació, associació, etc.) per a propiciar la resolució de problemes i el coneixement de diferents llenguatges comunicatius, i es desenrotlla, així, la capacitat crítica que discernix allò nuclear d'allò accessori. Així mateix, la metafísica i les qüestions últimes sobre la realitat, el seu sentit i quin pot ser l'origen del cosmos,

permeten aprofundir en el coneixement de si mateix i en la comprensió de l'entorn, i possibiliten la competència per a interpretar successos, analitzant-ne les causes, predient les conseqüències i analitzant críticament els factors capaços de transformar la realitat. Després de l'aproximació a les qüestions metafísiques i epistemològiques, es planteja l'estudi de les distintes dimensions del ser humà (bloc 5). S'estudiarà al ser humà des de la seua dimensió biològica, sociocultural i simbòlica, i s'obrirà pas a la consideració de les distintes antropologies i les diferents concepcions filosòfiques del ser humà que s'han fet al llarg de la història del pensament. Finalment (bloc 6) es tractarà la fonamentació de la filosofia moral i política, així com la qüestió de l'aplicació de l'ètica a les principals activitats de la societat. L'estudi de la dimensió política ajuda a desenrotllar una consciència ciutadana democràtica. La racionalitat pràctica del pensament filosòfic introduïx l'alumnat en la dimensió social humana que, concretada en la societat contemporània, s'expressa en la democràcia parlamentària, en les declaracions dels drets humans, així com en els valors comuns que constitueixen el substrat de la ciutadania democràtica en un context global.

1. Elements transversals a l'assignatura
2. El saber filosòfic
3. El coneixement
4. La realitat
5. El ser humà des de la filosofia
6. La racionalitat pràctica

3.2.AVALUACIÓ. CRITERIS D'AVAUACIÓ DE LA MATÈRIA

a) Seqüenciació dels criteris d'avaluació en relació a la resta dels elements del currículum. (perfil competencial)

Bloc 1. Continguts transversals

Criteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge.
BL1.1. Analitzar, de forma crítica, textos i obres significatives, pertanyents a pensadors destacats i reflexionar-hi de forma crítica i dialogada.	CSC CAA	1.1. Analitza, de forma crítica, textos de pensadors destacats, identifica les problemàtiques i les solucions exposades, distingint les tesis principals i l'ordre de l'argumentació, i relaciona els problemes plantejats en els textos amb el que s'ha estudiat en la unitat, i/o amb el que han aportat altres filòsofs o corrents i/o amb sabers
BL1.2. Interpretar textos orals procedents de fonts diverses utilitzant les estratègies de comprensió oral per a obtenir informació i expressar oralment textos	CCLI CAA	

Bloc 2. El saber filosòfic

Críteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge.
BL2.1. Reconèixer l'especificitat i importància del saber racional, en general, i filosòfic en particular, en tant que saber de comprensió i interpretació de la realitat, i identificar la dimensió teòrica i pràctica de la filosofia, els objectius, les característiques, les disciplines, els mètodes i les funcions.	CSC CAA	1.1. Reconeix les preguntes i els problemes que han caracteritzat la filosofia des del seu origen i els compara amb el plantejament d'altres sabers, com el científic o el teològic.
BL2.2. Reconèixer la terminologia conceptual de l'assignatura i utilitzar-la correctament en activitats orals i escrites; elaborar de forma col·laborativa un glossari de termes filosòfics i crear i editar continguts digitals, fent servir aplicacions informàtiques d'escriptori o servicis de la web .	CCLI CD	1.2. Explica l'origen del saber filosòfic i el diferencia dels sabers preracionals com el mite i la màgia. 2.1. Identifica, relaciona i distingeix el vessant pràctic i teòric de la tasca filosòfica, i identifica les diferents disciplines que conformen la filosofia.
BL2.3. Contextualitzar històricament i culturalment les problemàtiques pròpies de la filosofia a partir d'informacions obtingudes en diverses fonts de l'anàlisi de documents escrits o audiovisuals, o l'estudi de casos.	CEC CSC	3.1. Reconeix les principals problemàtiques filosòfiques característiques de cada etapa cultural europea. 3.2. Expressa per escrit les tesis fonamentals d'alguns dels corrents filosòfics més importants del pensament occidental.
BL2.4. Analitzar de forma crítica, fragments de textos significatius i breus sobre l'origen de la filosofia, i identificar les problemàtiques i les solucions exposades.	CSC CAA	4.1. Comprèn i utilitza amb rigor conceptes filosòfics com ara raó, sentits, mite, logotips, arkhé, necessitat, contingència, essència, substància, causa, existència, crítica, metafísica, lògica, gnoseologia, objectivitat, dogmatisme i criticisme, entre d'altres.
BL2.5. Reconèixer que la filosofia és, alhora, un saber i una actitud que estimula la crítica, l'autonomia, la creativitat i la innovació, i aporta evidències obtingudes de diverses fonts.	CSC SIEE	5.1. Llegeix i analitza, de forma crítica, fragments de textos breus i significatius sobre l'origen de l'explicació racional i sobre les funcions i característiques del pensament filosòfic, de pensadors, i identifica les problemàtiques filosòfiques plantejades
BL2.6. Relacionar els problemes filosòfics analitzats amb altres intents de comprensió de la realitat, com ara el científic, el teològic, el poètic, les savieses orientals, etc.	CSC CMCT CEC	

Bloc 3. El coneixement

Críteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge.
BL3.1. Explicar els processos i les problemàtiques implicades en el procés de coneixement humà des del camp filosòfic.	CSC CMCT	1.1. Identifica i expressa, de forma clara i raonada, els elements i les problemàtiques que comporta el procés del coneixement de la realitat, com és el dels seus graus, les seves possibilitats i els seus límits.
BL3.2. Explicar la funció de la ciència, descriure'n les característiques i mètodes, i exposar les diferències i les coincidències de l'ideal i de la investigació científica amb el saber filosòfic.	CSC CMCT	2.1. Coneix i explica diferents teories sobre el coneixement i la veritat, com són l'idealisme, el realisme, el racionalisme, l'empirisme, el perspectivisme, el consens o l'escepticisme, i contrasta semblances i diferències entre els conceptes clau que apliquen i les
BL3.3. Analitzar de forma crítica, utilitzant informació complementària obtinguda de fonts,	CAA CSC	

<p>fragments de textos filosòfics sobre el coneixement humà, la ciència, el llenguatge i la lògica, identificar les problemàtiques i solucions que proposen i justificar la pròpia postura.</p> <p>BL3.4. Identificar les dimensions que formen part de la composició del discurs retòric i aplicar-les en la composició de discursos propis.</p> <p>BL3.5. Utilitzar les regles i ferramentes bàsiques del discurs basat en l'argumentació demostrativa.</p> <p>BL3.6. Identificar les regles bàsiques de la lògica proposicional i destacar-ne el valor per a mostrar el raonament correcte i l'expressió del pensament com a condició fonamental per als projectes humans</p> <p>BL3.7. Explicar el problema de l'accés a la veritat, l'argumentació i el raonament lògic, i mostrar els esforços de la filosofia per a allunyar-se del dogmatisme, l'arbitrarietat i els prejuís.</p>	CCLI CSC	<p>problemàtiques que comporta el procés del coneixement de la realitat, com és el dels seus graus, les seves possibilitats i els seus límits</p> <p>2.2. Explica i contrasta diferents criteris i teories sobre la veritat tant en el pla metafísic com en el gnoseològic, utilitza amb rigor termes com ara gnoseologia, raó, sentits, abstracció, objectivitat, certesa, dubte, evidència, escepticisme, autoritat, probabilitat, prejudici, coherència o adequació, consens, incertesa, interès i irracional, entre d'altres, i construeix un glossari de conceptes de forma col·laborativa, usant Internet.</p>
	CCLI CAA	
	CCLI CMCT	<p>3.1. Analitza fragments de textos breus de Descartes, Hume, Kant, Nietzsche, Ortega y Gasset, Habermas, Popper, Kuhn o Michel Serres, entre d'altres.</p>
	CMCT CSC	<p>4.1. Explica els objectius, les funcions i els principals elements de la ciència utilitzant termes com ara fet, hipòtesi, llei, teoria i model.</p> <p>4.2. Construeix una hipòtesi científica, n'identifica els elements i raona l'ordre lògic del procés de coneixement.</p> <p>4.3. Utilitza amb rigor termes epistemològics com ara inducció, hipoteticodeductiu, mètode, verificació, predicció, realisme, causalitat, objectivitat, relativitat, caos i indeterminisme, entre d'altres.</p> <p>5.1. Extreu conclusions raonades sobre la inquietud humana per transformar i dominar la naturalesa per posar-la al servei de l'ésser humà, així com de les conseqüències d'aquesta actuació, i participa en debats sobre les implicacions de la tecnologia en la realitat social.</p> <p>6.1. Analitza fragments de textos breus i significatius de pensadors com Aristòtil, Popper, Kuhn, B. Russell, A. F. Chalmers o J. C. García Borrón, entre d'altres.</p> <p>7.1. Identifica i reflexiona de forma argumentada sobre problemes comuns del camp filosòfic i científic, com són el problema dels límits i les possibilitats del coneixement, la qüestió de l'objectivitat i la veritat, la racionalitat tecnològica, etc.</p> <p>7.2. Investiga i selecciona informació a Internet, procedent de fonts solvents, sobre les problemàtiques esmentades i realitza un projecte de grup sobre alguna temàtica que aprofundeixi en la interrelació entre la filosofia i la ciència.</p>

Bloc 4. La realitat

Críteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge.
----------------------	--------------	----------------------------

<p>BL4.1. Reconèixer la metafísica com a estudi de la realitat en tant que totalitat, i distingir-la de les ciències i de l'estudi particular dels fenòmens reals.</p> <p>BL4.2. Explicar, des d'un enfocament metafísic, els principals problemes que planteja la realitat i comparar les explicacions científiques sobre l'univers.</p> <p>BL4.3. Contextualitzar històrica i culturalment, a partir d'informacions obtingudes de diverses fonts, les diferents cosmovisions sobre l'univers i comparar-les.</p> <p>BL4.4. Analitzar textos filosòfics i científics sobre la comprensió i interpretació de la realitat, relacionar els problemes plantejats en els textos i justificar de forma crítica la pròpia postura.</p> <p>BL4.5. Descriure els estudis que oferix la metafísica sobre la realitat i posarla en relació amb els resultats que oferixen les ciències sobre l'origen i l'estructura de l'univers.</p>	CSC CEC	<p>1.1. Coneix què és la metafísica i utilitza l'abstracció per comprendre'n els continguts i l'activitat, raonant sobre aquests.</p>
	CSC CMCT	<p>2.1. Descriu les principals interpretacions metafísiques i els problemes que suscita el coneixement metafísic de la realitat.</p>
	CSC CAA	<p>2.2. Comprèn i utilitza amb rigor conceptes metafísics com ara ésser, sistema metafísic, realitat, aparença, matèria i esperit, unitat, dualitat, multiplicitat, esdevenir, necessitat, contingència, transcendència, categoria i abstracció, materialisme, espiritualisme, existencialisme o essencialisme, entre d'altres.</p>
	CSC SIEE	<p>2.3. Realitza una anàlisi crítica davant teories metafísiques divergents d'interpretació de la realitat. 2.4. Analitza i comprèn fragments de textos breus i significatius sobre les problemàtiques metafísiques que planteja la realitat, de pensadors com Plató, Aristòtil, Tomàs d'Aquino, Descartes, Marx i Nietzsche, entre d'altres, compara i estableix semblances i diferències entre els diferents enfocaments i disserta de forma coherent sobre les diferents postures històriques.</p>
	CSC CMCT	<p>3.1. Explica i compara dues de les grans cosmovisions de l'Univers: el paradigma organicista aristotèlic i el model mecanicista newtonià.</p> <p>3.2. Descriu els caràcters essencials de la interpretació de la realitat relativista, i quàntica contemporània, i explica les implicacions filosòfiques que hi estan associades.</p> <p>3.3. Utilitza amb rigor termes epistemològics i científics, com ara cosmovisió, paradigma, Univers, naturalesa, finalisme, organicisme, determinisme, ordre, causalitat, conservació, principi, mecanicisme, matèria, relativitat, quàntica, espai, temps, atzar, determinisme, indeterminisme, probabilitat, gaia, caos, entre d'altres.</p> <p>4.1. Elabora esquemes, taules i/o mapes conceptuals comparant els diferents caràcters adjudicats històricament a l'Univers, entès com a totalitat d'allò real, contextualitzant històricament i culturalment cada cosmovisió i ampliant informació mitjançant Internet i/o fonts bibliogràfiques.</p> <p>5.1. Analitza textos filosòfics i científics, clàssics i contemporanis, que abordin les mateixes problemàtiques, i investiga la vigència de les idees exposades.</p> <p>5.2. Reflexiona, argumentant de forma raonada i creativa les seves pròpies idees, sobre les implicacions filosòfiques que afecten la visió de l'ésser humà, en cadascuna de les</p>

		cosmovisions filosòfic científiques estudiades.
--	--	---

Bloc 5. L'ésser humà des de la filosofia

Criteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge.
BL5.1. Explicar algunes teories filosòfiques occidentals sobre el ser humà i expressar l'opinió que s'hi té de forma reflexiva i dialogada.	CSC CEC	1.1. Utilitza amb rigor vocabulari específic de la temàtica, com ara evolució, dialèctica, procés, progrés, emergència, atzar, selecció natural, apte, reduccionisme, creacionisme, evolució cultural, vitalisme, determinisme genètic, naturalesa, cultura. 2.1. Coneix i explica les consideracions filosòfiques implicades en la teoria de l'evolució, com la consideració dinàmica i dialèctica de la vida o l'indeterminisme, entre d'altres.
BL5.2. Explicar les implicacions filosòfiques de l'evolució i relaciona el saber filosòfic amb el saber científic.	CSC CMCT	2.2. Analitza fragments breus i significatius d'E. Morin, K. Popper, R. Dawkins, J. Mosterin, A. Gehlen, M. Harris i M. Ponty, entre d'altres.
BL5.3. Identificar els elements constitutius del ser humà i explicar la interacció entre el component natural i el cultural.	CSC CEC	3.1. Identifica i exposa en què consisteix el component natural innat de l'ésser humà i la seva relació amb els elements culturals que sorgeixen en els processos d'antropogènesi i humanització, que donen lloc a la identitat pròpia de l'ésser humà.
BL5.4. Analitzar, utilitzant informació complementària obtinguda de diverses fonts, fragments de textos sobre la reflexió filosòfica sobre el ser humà, el sentit de l'existència, la tècnica i l'art, identificar les problemàtiques existents i la influència del context sociocultural i justificar la seua opinió e forma crítica. BL5.5. Dissertar, de forma i oral i escrita, sobre les temàtiques intrínsecament filosòfiques en l'àmbit del sentit de l'existència.	CSC	3.2. Disserta sobre l'ésser humà com a resultat de la dialèctica evolutiva entre allò genèticament innat i allò culturalment adquirit, condició per a la innovació i la capacitat creativa que caracteritzen la nostra espècie. 3.3. Localitza informació a Internet sobre les recerques actuals sobre l'evolució humana i reflecteix la informació seleccionada i sistematitzada de forma col·laborativa.
BL5.6. Identificar les implicacions de la tecnologia en tant que saber pràctic transformador de la naturalesa i de la realitat humana.	CCLI CSC	4.1. Argumenta coherentment, fonamentant-se en les dades objectives apreses, sobre les implicacions d'adoptar prejudicis antropocentristes per jutjar els éssers humans i les cultures.
BL5.7. Reflexionar sobre el camp de l'estètica i relacionar la creació artística amb altres camps, com ara l'ètica, el coneixement i la tècnica.	CSC CMCT	5.1. Contrasta i relaciona les principals concepcions filosòfiques que s'han donat històricament sobre l'ésser humà.
BL5.8. Argumentar sobre el rebuig dels prejudis antropocèntrics i per motius físics, i sobre la necessitat d'eradicar actituds d'intolerància, injustícia i exclusió.	CSC CEC	5.2. Analitza, de forma crítica, textos significatius i breus dels grans pensadors.
BL5.9. Exposar de forma crítica i respectuosa alguns plantejaments divergents que han obert camí cap a la consideració actual de la persona.	CSC	5.3. Utilitza amb rigor termes com ara dualisme i monisme antropològic, areté, ment, cos, esperit,
BL5.10. Reconèixer la capacitat simbòlica i estètica com a element distintiu de l'espècie humana que	SIEE	

afavorix el pensament creatiu, crític i innovador i que permet adaptar-se i anticipar-se als canvis. BL5.11. Ser conscient de la identitat digital i protegir-la, preservant la privacitat de les dades personals, utilitzar una varietat d'estratègies de seguretat i actuar davant de les amenaces. BL5.12. Gestionar de forma eficaç tasques o projectes, fer propostes creatives i confiar en les pròpies possibilitats, mostrar energia i entusiasme durant el seu desenrotllament, prendre decisions raonades, assumint riscos, i responsabilitzar-se de les pròpies accions i de les seues conseqüències. BL5.13. Buscar i seleccionar informació sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats amb els coneixements de l'assignatura, analitzar els coneixements, habilitats i competències necessàries per al seu desenrotllament i comparar-les amb les pròpies aptituds i interès	SIEE CD	creacionisme, antropocentrisme, teocentrisme, ànima, humanisme, persona, dignitat, sentit, estat de naturalesa, estat de civilització, existència, llibertat, emoció, passió, determinisme, alienació, nihilisme, existència, inconscient, mort, història o transcendència, entre d'altres.
	SIEE	6.1 Coneix i explica les principals concepcions filosòfiques que s'han donat històricament sobre l'ésser humà, en el context de la filosofia occidental. 7.1. Disserta, de forma oral i escrita, sobre les grans qüestions metafísiques que donen sentit a l'existència humana.
	SIEE	8.1. Argumenta i raona, de forma oral i escrita, els seus propis punts de vista sobre l'ésser humà, des de la filosofia i sobre diferents temàtiques filosòfiques relacionades amb el sentit de l'existència humana. 8.2. Coneix les teories filosòfiques sobre la relació : monisme, dualisme, emergentisme, i argumenta sobre aquestes teories comparant semblances i diferències de forma col·laborativa.

Bloc 6. La racionalitat pràctica.

Criteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge.
BL6.1. Identificar l'especificitat de la raó en la dimensió pràctica, en tant que orientadora de l'acció humana, reconeixent l'objecte i funció de l'ètica.	CSC	1.1. Reconeix la funció de la racionalitat pràctica per dirigir l'acció humana, si bé reconeix els seus vincles ineludibles amb la raó teòrica i la intel·ligència emocional.
BL6.2. Explicar les principals teories ètiques sobre la justícia, la felicitat i el desenrotllament moral, com a base del desenrotllament integral del ser humà.	CSC CEC	1.2. Explica l'origen de l'ètica occidental en el pensament grec i contrasta, de forma raonada, la concepció socràtica amb la dels sofistes.
BL6.3. Explicar la funció, les característiques i els principals interrogants de la filosofia política.	CSC	2.1. Explica i raona l'objecte i la funció de l'ètica.
BL6.4. Enumerar les principals teories i conceptes filosòfics que han estat en la base de la construcció de la idea d'estat, i distingint fonamentalment els conceptes de legalitat i legitimitat.	CSC	3.1. Expressa de forma crítica les argumentacions de les principals teories ètiques sobre la felicitat i la virtut, raona les seves pròpies idees i aporta exemples del seu compliment o no.
BL6.5. Argumentar sobre la importància de la forma de preguntar radical pròpia de la filosofia i sobre l'aplicació que pot tindre la reflexió moral en la societat civil, la política, l'activitat empresarial i les ciències de la salut, subratllant les respostes que pot oferir a les problemàtiques inherents a estos camps.	CSC CAA SIEE	3.2. Expressa de forma crítica les argumentacions de les principals teories ètiques sobre la Justícia, raona les seves pròpies idees i aporta exemples del seu compliment o no.
BL6.6. Dissertar de forma oral i escrita, utilitzant informació obtinguda en diverses fonts, sobre la utilitat del pensament utòpic justificant de forma reflexiva i crítica les pròpies posicions.	CCLI CSC	3.3. Analitza textos breus d'alguns dels filòsofs representants de les principals teoritzacions ètiques i sobre el desenvolupament psicològic moral de l'individu.
BL6.7. Analitzar críticament fragments de textos		3.4. Utilitza amb rigor termes com ara ètica, moral, acció moral, autonomia, responsabilitat, convenció moral, maduresa moral, virtut moral, subjectivisme,

<p>sobre la reflexió filosòfica sobre la moral i la relació de l'ètica amb l'activitat cívica, la política, l'activitat empresarial i el progrés de la medicina actual, evidenciant el paper potenciador de l'anàlisi, la reflexió i el diàleg.</p> <p>BL6.8. Justificar la funció del raonament filosòfic en general i ètic en particular, i també la importància de la comunicació, per a proposar alternatives, projectar idees innovadores, avaluar el ja experimentat, i com a mitjà de desenrotllament del ser humà i les societats.</p> <p>BL6.9. Reconèixer la funció axiològica de l'ètica per a establir un sistema de valors que permeti millorar la societat civil, el quefer polític, el clima laboral i l'activitat empresarial, i també la investigació mèdica i la pràctica de la medicina, gràcies a l'ús d'una raó crítica que impulse l'avanç dels projectes personals i col·lectius.</p>	<p>CSC CMCT</p> <p>CSC SIEE</p> <p>CSC CMCT</p>	<p>relativisme i universalisme moral, utilitarisme, deure moral, ètica de màxims, ètica de mínims, consens, justícia, eudemonisme, hedonisme, emotivisme i utilitarisme.</p> <p>4.1. Identifica la funció, les característiques i els principals interrogants de la filosofia política.</p> <p>4.2. Utilitza amb rigor conceptes com ara democràcia, Estat, justícia, dret, drets naturals, Estat democràtic i de dret, legalitat, legitimitat, convenció, contractualisme, alienació, ideologia i utopia, entre altres conceptes clau de la filosofia política.</p> <p>5.1. Explica de forma coherent els plantejaments filosoficopolítics de Plató, els sofistes, Maquiavel, Locke, Montesquieu, Rousseau, Hobbes, Kant, John Stuart Mill, Popper o Habermas, entre d'altres.</p> <p>5.2. Analitza i reflexiona sobre la relació individu-Estat, sobre la base del pensament dels sofistes, Marx i l'Escola de Frankfurt.</p> <p>5.3. Analitza, de forma crítica, textos significatius i breus d'alguns dels autors estudiats, en els quals s'argumenta sobre el concepte d'Estat, elements i característiques.</p> <p>5.4. Valora i utilitza la capacitat argumentativa, de forma oral i escrita, com a eina contra l'arbitrarietat, l'autoritarisme i la violència.</p> <p>6.1. Reflexiona per escrit, i argumenta les seves pròpies idees, sobre les possibilitats del pensament utòpic.</p> <p>7.1. Descriu i compara els conceptes de legalitat i legitimitat.</p> <p>8.1. Explica les tesis fonamentals d'E. Cassirer sobre la capacitat simbòlica humana i les de H. Poincaré sobre el procés creatiu.</p> <p>9.1. Comprèn i utilitza conceptes com ara estètica, creativitat, creació, símbol, signe, art, experiència estètica, mimesi, bellesa, gust, subjectivitat, judici estètic, avantguarda.</p> <p>9.2. Contrasta i relaciona algunes construccions simbòliques fonamentals en el context de la cultura occidental i analitza, de forma col·laborativa, textos literaris, audicions musicals i visualitzacions d'obres d'art per explicar els continguts de la unitat.</p> <p>10.1. Disserta sobre la relació i la possibilitat transformadora de la realitat humana, de la creació artística, la ciència i l'ètica.</p>
--	---	--

		<p>11.1. Coneix i descriu alguns dels elements fonamentals de la reflexió estètica sobre l'art, analitza textos significatius de filòsofs com Plató, Schelling, Hume, Kant, Nietzsche, Walter Benjamin, Gadamer, Marcuse o Adorno, entre d'altres, i aplica les idees esmentades a l'estudi de diverses obres d'art.</p> <p>11.2. Entén el valor filosòfic de la literatura i analitza textos breus de pensadors i literats com Plató, Sant Agustí, Calderón de la Barca, Pío Baroja, A. Machado, Voltaire, Goethe, Sartre, Unamuno, Borges o Camus, entre d'altres.</p> <p>11.3. Coneix la visió filosòfica de la música a través de l'anàlisi de textos filosòfics breus sobre la visió pitagòrica de Plató, Schopenhauer, Nietzsche o Adorno, entre d'altres, així com mitjançant audicions significatives.</p> <p>12.1. Disserta de forma clara i coherent sobre el valor de les arts per transmetre idees filosòfiques.</p> <p>13.1. Coneix i utilitza amb rigor conceptes com ara símbol, comunicació, llenguatge formal, lògica, judici lògic, raonament, demostració, discurs, eloquència, orador, retòrica, exordi, inventio, dispositio, argumentació, elocutio, compositio, actio, fal·làcia, debat, negociació, persuasió i concepte universal, entre d'altres.</p> <p>14.1 Utilitza els elements i les regles del raonament de la lògica d'enunciats.</p> <p>15.1. Comprèn i explica l'estructura i l'estil de la retòrica i de l'argumentació.</p> <p>15.2. Coneix l'estructura i l'ordre del discurs i escriu breus discursos retòrics establint coherentment l'exposició i l'argumentació.</p> <p>16.1. Construeix un diàleg argumentatiu en què demostra les seves pròpies tesis, mitjançant les regles i eines de l'argumentació.</p> <p>16.2. Distingeix un argument veraç d'una fal·làcia.</p> <p>16.3. Analitza i comenta textos breus i significatius sobre l'art de la retòrica i l'argumentació de Plató, Aristòtil, Ciceró, Quintilià i Tàcit, així com d'autors contemporanis.</p> <p>17.1. Utilitza conceptes amb sentit filosòfic i els aplica en el context empresarial: principis, saber, ordre lògic, finalitat, demostració, raonament, inducció, deducció, argumentació, sentit, significat, creativitat, diàleg, objectiu/subjectiu, emocions, globalitat, valor, entre</p>
--	--	---

		<p>d'altres.</p> <p>18.1 Planteja correctament els interrogants filosòfics radicals que han d'estar a la base de la creació d'un projecte, tant vital com laboral, com ara què sóc?, què faig?, per què?, per a què?, quin és el meu objectiu?, quin és el seu sentit, la seva raó de ser?, i sap argumentar la defensa de les respostes.</p> <p>19.1. Dissenya un projecte, vital o empresarial, sobre la base de la filosofia i valora la relació íntima entre els pensaments i les accions, entre la raó i les emocions, a través del diàleg, l'argumentació i el llenguatge filosòfic.</p> <p>20.1. Coneix i utilitza les eines de l'argumentació i el diàleg en la resolució de dilemes i conflictes dins d'un grup humà.</p> <p>21.1 Valora la necessitat de possibilitar tasques innovadores, valorant la funció i importància de les persones emprenedores i innovadores per a la construcció i l'avenç d'una cultura i la transformació de la realitat.</p> <p>22.1 Realitza un decàleg de valors ètics que han de regir el món laboral, i amb vista a la societat i a la naturalesa.</p> <p>23.1. Comprèn i valora la importància de la raó crítica per a l'avenç d'un projecte personal i col·lectiu.</p> <p>24.1 Valora i disserta sobre la importància del treball per desenvolupar-nos com a éssers humans, per a l'avenç d'una cultura i per transformar la realitat.</p>
--	--	--

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM

CCLI: Competència en comunicació lingüística.

CMCT: Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

CD: Competència digital.

CAA: Competència aprendre a aprendre.

CSC: Competències socials i cíviques.

SIEE: Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

CEC: Consciència i expressions culturals.

b) Estratègies i instruments d'avaluació.

Estratègies:

1. Explicitar sempre de manera clara i comprensible les pautes metodològiques a utilitzar en cada tipus d'activitats i subratllar els continguts essencials a assolir.

2. Corregir en públic sempre les activitats realitzades per tal que l'alumne les puga auto corregir i realitzar el seu propi procés d'avaluació.
3. Afavorir i incentivar la participació de l'alumnat en aquestes tasques de correcció per a que siguin conscients sempre del seus encerts i els seus errors.
4. Realització de diferents treballs per ser avaluats durant l'avaluació per tal que l'alumne puga anar veient el seu progrés educatiu.
5. Revisar de manera general, i personalitzada si s'escau, aquelles treballs, controls o exàmens que l'alumne realitzi, amb la inclusió d'anotacions indicatives per part del professor, que assenyalen aquells punts o continguts que han estat satisfactòriament expressats i recollits i aquells que presenten deficiències.
6. Revisar el —Quadern de treball de l'alumne per tal de veure, de manera global, quin és el seu progrés i quines són les seues mancances.
7. Indicar l'alumne/a, quan es crega oportú, que reelabore, després d'haver-li donat les pautes oportunes, aquells treballs que presenten deficiències.

Instruments d'avaluació: *Proves escrites, dissertacions i comentaris de text. Lectura i treballs generals sobre obres de filosofia. Participació a classe. Col.laboració amb el grup de treball cooperatiu.*

- Exàmens escrits i orals: Permeten avaluar alguns dels criteris proposats. No sols els que es refereixen a continguts sinó que permet a més veure el nivell de comprensió lectora, capacitat expositiva i argumentativa, etcètera.
- Observació del treball a classe: permet avaluar la participació i implicació de l'alumne en l'entorn, així com les actituds i les dificultats que este mostra.
- Treball a casa i tasques: Permet avaluar la capacitat de buscar informació, processar-la i comprendre-la així com d'exposar-la.
- Treballs grupals: Inclourien exposicions i debats encara que estos puguin desenrotllar-se de manera individual. Permeten avaluar el treball en equip i el respecte pels altres.
- Lectures i textos: Estes dos facetes no sols permeten avaluar la capacitat de comprendre i desenrotllar idees sinó que permet avaluar també els continguts.

- Actitud a classe: Gran part dels objectius de la matèria fan referència a les actituds que han de presentar els alumnes. Donat l'escàs temps amb què es compta, l'observació a classe és una eina necessària però insuficient. No es tracta de controlar la conducta sinó d'observar si l'alumne desenrotlla actituds positives i actives respecte a la matèria.
- Quadern individual de l'alumne/a. És un bon instrument per a valorar el treball diari, ja que permet detectar tant els encerts com les insuficiències, errors i elements poc treballats. En ell podem valorar aspectes com ara: la correcció i coherència en l'expressió escrita, tècniques de treball desenrotllades (anàlisi, comentaris, síntesi, investigacions, etc.), l'orde en la seua presentació, etc.

c) Criteris de qualificació.

La nota trimestral serà la suma dels percentatges següents:	
25 % Examen (a la puntuació de la prova es descomptaran 0,1 punts per cada falta d'ortografia, fins a un màxim d'1 punt)	
65 % Treball (apunts, activitats, quadern de classe, controls de lectura, activitats complementàries, etc.)	
10 % Actitud	

Cal entendre per :

Treball a classe i a casa. Es valorarà :	Actitud. Es valorarà:
<ul style="list-style-type: none"> • Apunts • Activitats • Quadern de classe (ha d'incorporar les correccions realitzades a l'aula, ha d'estar completa) • Controls de lectura. • Treballs orals i/o escrits. • Entrega de les tasques i els treballs en la data indicada. • Tindre cura i portar el material a classe. • Realitzar els deures quan se'n manen per a casa i fer en classe la feina • Altres activitats complementàries. 	<ul style="list-style-type: none"> • Assistència i puntualitat. • Mostrar respecte, tolerància i solidaritat amb l'alumnat i professorat. • Atenció a les explicacions. • Participació. • Intervencions pertinents i respectuoses tant en els debats com al dirigir-se als seus companys o al professor/a. • Preguntar i demanar aclariments. • Fixar-se en la correcció realitzada pel professor/a i no reproduir les mateixes deficiències o errors. • Compliment de les normes establertes.

Els treballs i controls que es demanen en cada avaluació seran corregits seguint els següents apartats:

- Presentació – ordre i respecte dels terminis de lliurament-.

- Ortografia i sintaxi.
- Riquesa i adequació del vocabulari utilitzat.
- Utilització escaient de vocabulari específic ètic-filosòfic.
- Grau de correcció i complexitat de l'argumentació i del contingut del que es diu.
- Capacitat de síntesi i/o anàlisi del material proporcionat.
- Utilització i aprofitament del material presentat o buscat sense repetir-lo textualment.
- Aportacions de reflexió personal i relació amb altres temes.

Depenent del treball demanat – comentari de text, dossier, mural, etc.-, es donarà més pes específic a alguns d'aquests aspectes.

És responsabilitat del professor/a que imparteix l'assignatura de Filosofia decidir quan realitzar les recuperacions de les avaluacions suspeses. Si bé, ha de quedar clar que la nota final s'obtindrà a partir de la mitjana de les tres avaluacions. En tot cas, per aprovar l'assignatura l'alumnat haurà de superar amb 5 punts o més sobre 10 cadascun dels anteriors apartats. Aquells alumnes que no es presenten a algun examen d'avaluació hauran de justificar correctament la falta d'assistència per a poder repetir-los-el, en cas contrari perdran el dret a l'examen.

d) L'alumnat amb alguna avaluació suspesa.

El professor/a que imparteix l'assignatura decidirà quan realitzar les recuperacions de les avaluacions suspeses. Aleshores:

1. L'alumnat que haja suspès dos o més avaluacions, realitzarà una prova de la matèria de tot el curs i/o treball d'un tema, llibre de lectura...
2. En un trimestre suspès amb una nota de 4, es farà la mitjana amb les altres avaluacions aprovades. Però si la nota del trimestre suspès és inferior a 4, l'alumnat recuperarà el trimestre corresponent.

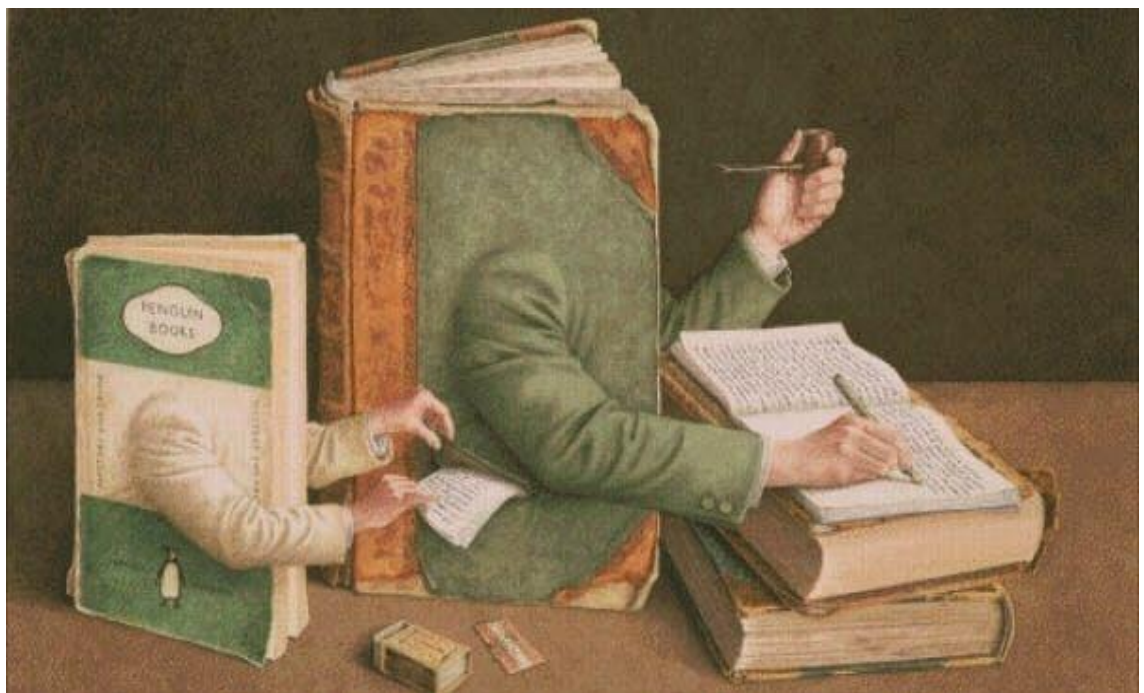
e) Pèrdua del dret a l'avaluació contínua:

Aquell alumnat que haja falta un percentatge superior al recollit al Reglament de Règim Interior de les classes de manera injustificada perdrà el dret a l'avaluació contínua. Això significa que l'alumne deurà de realitzar una prova única de tota la matèria de l'avaluació que representarà el 100% de la nota. Aquesta prova serà realitzada en la darrera quinzena del mes de maig. Si la pèrdua del dret a l'avaluació contínua es relativa a la 1^a o 2ª avaluació aquestes seran avaluades com a insuficients en el butlletí de notes i actes corresponents.

f) Avaluació extraordinària

Els alumnes que atenent als criteris enumerats no hagen aprovat al juny, realitzaran la prova extraordinari de juliol composta de:

- Qüestions relatives als continguts mínims ressenyats.
- Comentari de text i/o redacció filosòfica (semblants als realitzats al llarg del curs)
- Lectures i treballs no realitzats o suspesos durant el curs.

4.HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA A SEGON DE BATXILLERAT

4.1. CONTINGUTS MÍNIMS

La matèria s'estructura en cinc blocs. El primer està dedicat als continguts transversals, els quals són aplicables a tots els estàndards d'aprenentatge del curs. La resta dels blocs desenrotllen els continguts per períodes històrics. Així, el bloc 2 presenta la filosofia grega, en què. Plató i Aristòtil són els autors principals, i acaba amb una anàlisi dels corrents hel·lenístiques més importants. El bloc 3 està reservat a la filosofia

medieval; partix del pensament d'Agustí d'Hipona i de Tomàs d'Aquino, l'alumne hi tractarà filosofies anteriors, coetànies i posteriors d'estos autors. El bloc 4 tracta la filosofia moderna i de la Il·lustració; Descartes, Hume i Kant, entre altres, són els filòsofs a qui s'hi dedicarà més temps. El bloc 5 aborda la filosofia contemporània. En este bloc final la matèria aborda el més destacat del pensament contemporani, especialment l'obra de Marx i de Nietzsche, els autors més destacats de la filosofia espanyola i les principals corrents del pensament del segle XX. Acaba el curs amb una anàlisi del més destacat del pensament postmodern i de les noves filosofies. (Fixats pel DECRET 87/2015, de 5 de juny, del Consell, el qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatoria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana)

1. Elements transversals a l'assignatura
2. La Filosofia en la Grècia antiga (Plató- Aristòtels)
3. La Filosofia medieval (Sto. Tomàs- Descartes)
4. La Filosofia en la modernitat (Kant-Nietzsche)
5. La Filosofia contemporània(Ortega- S. Beauvoir)

4.2. AVALUACIÓ. CRITERIS D'AVALUACIÓ DE LA MATÈRIA.

a) Seqüenciació dels criteris d'avaluació en relació a la resta dels elements del currículum. (perfil competencial)

Criteris d'avaluació	Competències	Estàndards d'aprenentatge.
BL1.1. Analitzar fragments dels textos més rellevants de la història de la filosofia i d'autors representatius, i argumentar amb claredat, oralment i per escrit, les pròpies opinions sobre els problemes fonamentals de la filosofia.	CCLI, CAA, SIEE	Bloc 1. Elements transversals 1.1. Comprèn el sentit global dels textos més rellevants dels autors estudiats i hi reconeix els plantejaments que es defensen. 1.2. Analitza les idees del text i hi identifica la conclusió, els conceptes i les idees rellevants, i reconeix l'estructura del text i l'ordre lògic de les seves idees.
BL1.2. Aplicar adequadament les ferramentes i procediments del treball intel·lectual a l'aprenentatge de la filosofia, fent treballs d'organització i investigació dels continguts.	CCLI, CAA	1.3. Argumenta l'explicació de les idees presents al text i les relaciona amb la filosofia de l'autor i els continguts estudiats.
BL1.3. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en la realització i exposició dels treballs d'investigació filosòfica.	CAA, CD	2.1. Argumenta les opinions pròpies amb claredat i coherència, tant oralment com per escrit.
BL1.4. Participar en diàlegs i debats de manera raonada, contraposant les idees pròpies amb altres posicions diferents.	CLLI, CSC	2.2. Utilitza el diàleg racional per defensar les seves opinions, valora positivament la diversitat d'idees i, alhora, es basa en els aspectes comuns.
BL1.5. Organitzar un equip de treball distribuït		3.1.

responsabilitats i gestionant recursos, perquè tots els membres participen i arriben a les metes comunes, influir positivament en els altres, generant implicació en la tasca, i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies actuant amb responsabilitat i sentit ètic.	SIEE	Sintetitzo correctament la filosofia de cada autor mitjançant esquemes dels seus continguts fonamentals i els classifiquo en els nuclis temàtics que travessen la història de la filosofia: realitat, coneixement, ésser humà, ètica i política.
BL2..1. Explicar l'origen de la filosofia a Grècia, enumerar-ne els conceptes i tesis principals; analitzar l'idealisme de Plató, enumerar-ne els conceptes i tesis principals i explicar la relació entre realitat i coneixement, la concepció dualista del ser humà i la dimensió antropològica i política de la virtut.	CEC, CSC	3.2. Elabora llistes de vocabulari de conceptes, en comprèn el significat, els aplico amb rigor i els organitza en esquemes o mapes conceptuals, taules cronològiques i altres procediments útils per comprendre la filosofia de l'autor.
BL2..2. Explicar el sistema teleològic d'Aristòtil, enumerar-ne els conceptes i les tesis principals.	CEC, CSC	3.3. Selecciona informació de diverses fonts, bibliogràfiques i d'Internet, i reconeix les fonts fiables.
BL2..3. Reconèixer les distintes escoles ètiques sorgides en l'hel·lenisme com l'epicureisme, l'estoïcisme i l'escepticisme, enumerar-ne els conceptes i les tesis principals.	CEC, CSC	3.4. Elabora redaccions o dissertacions, treballs de recerca i projectes que impliquin un esforç creatiu i una valoració personal dels problemes filosòfics plantejats en la història de la filosofia.
BL2..4. Relacionar la filosofia platònica i aristotèlica i comparar els punts en comú i les diferències respecte de la filosofia presocràtica i el gir antropològic de Sòcrates i els sofistes.	CSC, CAA	4.1. Utilitza les eines informàtiques i del web 2.0, com wikis, blogs, xarxes socials, processador de textos, presentació de diapositives o recursos multimèdia, per elaborar i presentar els treballs. 4.2. Efectua recerques avançades a Internet sobre els continguts de la recerca i decideix els conceptes adequats.
BL2..5. Relacionar la filosofia aristotèlica i comparar els punts en comú i les diferències respecte al pensament de Plató i la física de Demòcrit.	CSC, CAA	4.3. Col·labora en treballs col·lectius de recerca sobre els continguts estudiats mitjançant eines TIC de caràcter social.
BL2..6. Comparar les similituds i les diferències entre les distintes escoles ètiques sorgides en l'hel·lenisme, com ara l'epicureisme, l'estoïcisme i l'escepticisme, i exposar la repercussió dels grans científics hel·lenístics, el context sociohistòric i cultural de l'època i la gran importància per a occident de la Biblioteca d'Alexandria.	CSC, CEC	4.4. Publica les seves opinions sobre les qüestions plantejades mitjançant eines TIC de caràcter social, i crea continguts.
BL2..7. Explicar la influència del platonisme en el desenrotllament de les idees i els canvis socioculturals de la Grècia antiga i avaluar-ne críticament el discurs.	CSC, CAA	4.5. Comenta a través de xarxes socials, fòrums, blogs, wikis o comunitats virtuals les opinions publicades sobre qüestions filosòfiques, respecta les discrepàncies i elabora argumentacions de manera constructiva.
BL2..8. Jutjar la influència de l'aristotelisme en el desenrotllament de les idees i els canvis socioculturals de la Grècia antiga.	CSC, CAA	Bloc 2. La filosofia a la Grècia antiga
BL3.1. Explicar l'origen del pensament cristià i la seua trobada amb la filosofia a través de l'enumeració dels conceptes i les idees fonamentals d'Agustí d'Hipona.	CEC, CSC	1.1. Utilitza conceptes de Plató com idea, món sensible, món intel·ligible, bé, raó, <i>doxa</i> , <i>episteme</i> , universal, absolut, dualisme, reminiscència, transmigració, <i>mimesis</i> , <i>methexis</i> , virtut i justícia, entre d'altres, i els aplico amb rigor.
BL3.2. Analitzar la síntesi de Tomàs d'Aquino, a través de les enumeració dels conceptes i idees fonamentals de l'autor.	CEC, CSC	1.2. Entén i explica amb claredat, tant en el llenguatge oral com en l'escrit, les teories fonamentals de la filosofia de Plató, i hi analitza la
BL3.3. Descriure alguna de les teories centrals del		

pensament de Guillem d'Ockam i la separació de la raó i la fe.	CSC, CAA	relació entre realitat i coneixement, la concepció dualista de l'ésser humà i de l'estructura social, així com la dimensió antropològica i política de la virtut.
BL3.4. Comparar les idees fonamentals d'Agustí d'Hipona amb les d'altres pares de l'Església.	CSC, CAA	1.3. Distingeix les respostes del corrent presocràtic en relació amb l'origen del cosmos, els conceptes fonamentals de la dialèctica de Sòcrates, el seu intel·lectualisme moral i el convencionalisme democràtic dels sofistes, el seu relativisme moral, identifica els problemes de la filosofia antiga i els relaciona amb les solucions aportades per Plató.
BL3.5. Explicar la síntesi de Tomàs d'Aquino i relacionar-la i comparar-la amb l'agustinisme, la filosofia àrab i jueua, i el nominalisme.	CSC, CAA	1.4. Respecta l'esforç de la filosofia de Plató per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de la Grècia antiga i valora positivament el diàleg com a mètode filosòfic, el naixement de les utopies socials, el sentit del governant-filòsof o la seva defensa de la inclusió de les dones en l'educació.
BL3.6. Relacionar el pensament d'Agustí d'Hipona i de Tomàs d'Aquino (la defensa de la llibertat, la veritat i el coneixement interior o la història) amb el desenrotllament de les idees i els canvis socioculturals que es van produir en l'Edat Mitjana i la reflexió crítica de Guillem d'Ockam, amb l'inici de la independència de la filosofia i el nou impuls per a la ciència moderna.	CEC, CSC	2.1. Utilitza amb rigor conceptes del marc del pensament d'Aristòtil com substància, ciència, metafísica, matèria, forma, potència, acte, causa, efecte, teleologia, lloc natural, inducció, deducció, abstracció, ànima, monisme, felicitat i virtut, entre d'altres.
BL4.1. Explicar el gir del pensament occidental que anticipa la modernitat que es dona en el Renaixement i insistir en el nou humanisme, en la investigació dels prejudis del coneixement de F. Bacon, en les implicacions de la revolució científica, i enumerar les tesis fonamentals del realisme polític de N. Maquiavel.	CEC, CSC	2.2. Comprèn i explica amb claredat, tant en el llenguatge oral com en l'escrit, les teories fonamentals de la filosofia d'Aristòtil, examina la seva concepció de la metafísica i la física, el coneixement, l'ètica eudemonística i la política, i les compara amb les teories de Plató.
BL4.2. Exposar les tesis del racionalisme de Descartes i enumerar-ne els conceptes i les tesis fonamentals.	CEC, CSC	2.3. Descriu les respostes de la física de Demòcrit, identifica els problemes de la filosofia antiga i relaciona les respostes esmentades amb les solucions aportades per Aristòtil.
BL4.3. Identificar l'empirisme de Hume i Locke i enumerar-ne els conceptes i les tesis fonamentals.	CEC, CSC	2.4. Valora l'esforç de la filosofia d'Aristòtil per contribuir al desenvolupament del pensament occidental i valora positivament el plantejament científic de les qüestions.
BL4.4. Descriure els principals ideals dels il·lustrats francesos i enumerar-ne els conceptes i les tesis fonamentals.	CEC, CSC	3.1 Descriu les respostes de les doctrines ètiques hel·lenístiques i identifica alguns dels grans assoliments de la ciència alexandrina.
BL4.5. Identificar l'idealisme crític de Kant i enumerar-ne els conceptes i les tesis fonamentals.	CEC, CSC	Bloc 3. La filosofia medieval
BL4.6. Relacionar el gir del pensament occidental en el Renaixement, la investigació del coneixement de F. Bacon, les implicacions de la revolució científica i de N. Maquiavel.	CSC, CAA	1.1. Explica la trobada de la filosofia i la religió cristiana en els seus orígens a través de les tesis centrals del pensament d'Agustí d'Hipona.
BL4.7. Comparar les tesis fonamentals del racionalisme de Descartes, la filosofia humanista i el monisme panteista de Spinoza.	CSC, CAA	
BL4.8. Relacionar les tesis fonamentals de l'empirisme de Hume i les del liberalisme polític de Locke.	CSC	
BL4.9. Exposar els principals ideals dels il·lustrats francesos i aprofundir especialment en el pensament de J. J. Rousseau.	CSC	
BL4.10. Comparar les tesis fonamentals de l'idealisme crític de Kant amb el racionalisme de Descartes,	CSC	

l'empirisme de Hume i la filosofia il·lustrada de Rousseau.		2.1. Defineix conceptes de Tomàs d'Aquino com raó, fe, veritat, Déu, creació, essència, existència, immortalitat, llei natural, llei positiva i precepte, entre d'altres, i els aplica amb rigor.
BL4.11. Explicar la influència del racionalisme i l'empirisme en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de l'Edat Moderna.	CSC	2.2. Entén i explica amb claredat, tant en el llenguatge oral com en l'escrit, les teories fonamentals de la filosofia de Tomàs d'Aquino, distingeix la relació entre fe i raó, les vies de demostració de l'existència de Déu i la llei moral i les compara amb les teories de la filosofia antiga.
BL4.12. Explicar la importància del pensament de Rousseau i de Kant en el sorgiment de la democràcia i en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de l'Edat Moderna.	CSC	2.3. Discrimina les respostes de l'agustinisme, la filosofia àrab i jueva i el nominalisme, identifica els problemes de la filosofia medieval i relaciona les respostes esmentades amb les solucions aportades per Tomàs d'Aquino.
BL5.2. Explicar el vitalisme de Nietzsche i enumerar-ne els conceptes i les tesis fonamentals.	CEC, CSC	2.4. Valora l'esforç de la filosofia de Tomàs d'Aquino per contribuir al desenvolupament de les idees i jutja positivament la universalitat de la llei moral.
BL5.3. Explicar les principals idees de la filosofia espanyola del s. XX, en especial el raciovitalisme d'Ortega i Gasset, i enumerar-ne els conceptes i les tesis fonamentals.	CEC, CSC	3.1. Coneix les tesis centrals del nominalisme de Guillem d'Ockham i la seva importància per a l'entrada a la modernitat.
BL5.4. Identificar les idees de les principals corrents de pensament del s. XX, en especial l'escola de Frankfurt, la fenomenologia-hermenèutica i la filosofia analítica, i enumerar-ne els conceptes i les tesis fonamentals.	CEC, CSC	Bloc 4. La filosofia en la modernitat
BL5.5. Comparar el materialisme històric de Marx amb l'idealisme de Hegel i amb Feuerbach.	CEC, CSC	1.1. Comprèn la importància intel·lectual del gir de pensament donat en el Renaixement
BL5.6. Relacionar el vitalisme de Nietzsche amb el vitalisme de Schopenhauer.	CEC, CSC	1.2. Explica les idees eticopolítiques fonamentals de N. Maquiavel i les compara amb els sistemes eticopolítics anteriors.
BL5.7. Confrontar el raciovitalisme d'Ortega i Gasset amb figures de la filosofia espanyola (Unamuno o Zubiri) i del pensament europeu.	CEC, CSC	2.1. Identifica conceptes del racionalisme cartesià com raó, certesa, mètode, dubte, hipòtesi, <i>cogito</i> , idea, substància i subjectivisme, entre d'altres, i els aplica amb rigor.
BL5.8. Contrastar la racionalitat dialògica de Habermas amb la filosofia crítica d'altres autors de l'escola de Frankfurt, així com amb els principals conceptes dels corrents de pensament del s. XX.	CEC, CSC	2.2. Comprèn i explica amb claredat, tant en el llenguatge oral com en l'escrit, les teories fonamentals de la filosofia de Descartes, analitza el mètode i la relació entre coneixement i realitat a partir del <i>cogito</i> i el dualisme en l'ésser humà, i compara aquestes teories amb les de la filosofia antiga i medieval.
BL5.9. Explicar la influència del materialisme històric de Marx en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de l'edat contemporània.	CEC, CSC	2.3. Descriu les respostes de la filosofia humanista sobre la naturalesa humana i el monisme panteista de Spinoza, identifica els problemes de la filosofia moderna i relaciona les respostes esmentades amb les solucions aportades per Descartes.
BL5.10. Detectar la influència del vitalisme de Nietzsche en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de l'edat contemporània.	CSC	
BL5.11. Explicar les influències que rep Ortega i Gasset i la repercussió del seu pensament en el desenvolupament de les idees i la regeneració social, cultural i política d'Espanya.	CSC	
BL5.12. Reconèixer la influència de les idees de les principals corrents de pensament del s. XX, en especial de l'escola de Frankfurt, en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de l'edat	CSC	

<p>contemporània.</p> <p>BL5.13. Avaluar la repercussió dels filòsofs postmoderns en el pensament actual i en el desenrotllament de la cultura contemporània.</p>	<p>CSC, SEE</p>	<p>2.4. Estima l'esforç de la filosofia de Descartes per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socioculturals de l'edat moderna i valora positivament la universalitat de la raó cartesiana.</p> <p>3.1. Utilitza conceptes de Hume com escepticisme, crítica, experiència, percepció, immanència, associació, impressions, idees, hàbit, contradicció, causa, creença, sentiment, mèrit, utilitat, felicitat, contracte social, llibertat i deure, entre d'altres, i els utilitza amb rigor.</p> <p>3.2. Entén i explica amb claredat, tant en el llenguatge oral com en l'escrit, les teories fonamentals de la filosofia de Hume, distingeix els principis i elements del coneixement, respecte a la veritat, la crítica a la causalitat i a la substància i l'emotivisme moral, i compara aquestes teories amb les de la filosofia antiga i medieval i amb el racionalisme modern.</p> <p>3.3. Coneix i explica les idees centrals del liberalisme polític de Locke, identifica els problemes de la filosofia moderna i els relaciona amb les solucions aportades per Hume.</p> <p>3.4. Valora l'esforç de la filosofia de Hume per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socioculturals de l'edat moderna i jutja positivament la recerca de la felicitat col·lectiva.</p> <p>4.1. Comprèn els ideals que van impulsar els il·lustrats francesos i explica el sentit i la transcendència del pensament de Rousseau, des de la seva crítica social fins a la defensa del contracte social i la voluntat general.</p> <p>5.1. Aplica conceptes de Kant com sensibilitat, entesa, raó, crítica, transcendental, ciència, innat, judici, <i>a priori</i>, <i>a posteriori</i>, facultat, intuïció, categoria, il·lusió transcendental, idea, llei, fenomen, noïmen, voluntat, deure, imperatiu, categòric, autonomia, postulat, llibertat, dignitat, persona, pau i pacte, entre d'altres, i els utilitza amb rigor.</p> <p>5.2. Entén i explica amb claredat, tant en el llenguatge oral com en l'escrit, les teories fonamentals de la filosofia de Kant, analitza les facultats i els límits del coneixement, la llei moral i</p>
---	-----------------	---

		<p>la pau perpètua, i les compara amb les teories de la filosofia antiga, medieval i moderna.</p> <p>5.3. Relaciona la teoria política de Rousseau amb les solucions aportades per Kant.</p> <p>5.4. Respecta l'esforç de la filosofia de Kant per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de l'edat moderna, valora positivament la dignitat i la recerca de la pau entre les nacions i critica l'androcentrisme de la raó.</p> <p>Bloc 5. La filosofia contemporània</p> <p>1.1. Identifica conceptes de Marx com dialèctica, materialisme històric, praxi, alienació, infraestructura, superestructura, forces productives, mitjans de producció, lluita de classes, treball, plusvàlua i humanisme, entre d'altres, i els utilitza amb rigor.</p> <p>1.2. Coneix i explica amb claredat, tant en el llenguatge oral com en l'escrit, les teories fonamentals de la filosofia de Marx, examina el materialisme històric, la crítica a l'idealisme, a l'alienació a la ideologia i la seva visió humanista de l'individu.</p> <p>1.3. Identifica els problemes de la filosofia contemporània i els relaciona amb les solucions aportades per Marx.</p> <p>1.4. Valora l'esforç de la filosofia de Marx per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de l'edat contemporània i jutja positivament la defensa de la igualtat social.</p> <p>2.1. Defineix conceptes de Nietzsche com crítica, tragèdia, intuïció, metàfora, convenció, perspectiva, genealogia, transvaloració, nihilisme, superhome, voluntat de poder i etern retorn, entre d'altres, i els aplica amb rigor.</p> <p>2.2. Entén i explica amb claredat, tant en el llenguatge oral com en l'escrit, les teories fonamentals de la filosofia de Nietzsche, considera la crítica a la metafísica, la moral, la ciència, la veritat com a metàfora i l'afirmació del superhome com a resultat de la inversió de valors i la voluntat de poder, i les compara amb les teories de la filosofia antiga, medieval, moderna i contemporània.</p> <p>2.3. Distingeix les respostes de Schopenhauer en la seva afirmació de la voluntat, identifica els problemes de la filosofia contemporània i relaciona</p>
--	--	--

		<p>les respostes esmentades amb les solucions aportades per Nietzsche.</p> <p>2.4. Estima l'esforç de la filosofia de Nietzsche per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de l'edat contemporània i valora positivament la defensa de la veritat i la llibertat.</p> <p>3.1. Utilitza conceptes com objectivisme, ciència, europeïtzació, filosofia, món, circumstància, perspectiva, raó vital, raciovitalisme, vida, categoria, llibertat, idea, creença, història, raó històrica, generació, home-massa i home selecte, entre d'altres, i els aplica amb rigor.</p> <p>3.2. Comprèn i explica amb claredat, tant en el llenguatge oral com en l'escrit, les teories fonamentals de la filosofia i de l'anàlisi social d'Ortega y Gasset i les relaciona amb postures filosòfiques com el realisme, el racionalisme, el vitalisme o l'existencialisme, entre d'altres.</p> <p>3.3. Respecta l'esforç de la filosofia d'Ortega y Gasset per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials i culturals de l'edat contemporània espanyola i valora positivament el seu compromís amb la defensa de la cultura i la democràcia.</p> <p>4.1. Identifica conceptes d'Habermas com coneixement, interès, consens, veritat, enunciat, comunicació, desigualtat o món de la vida i conceptes de la filosofia postmoderna com desconstrucció, diferència, cultura, text, art i comunicació, entre d'altres, i els aplica amb rigor.</p> <p>4.2. Entén i explica amb claredat, tant en el llenguatge oral com en l'escrit, les teories de la filosofia d'Habermas, distingeix els interessos del coneixement i la teoria de l'acció comunicativa i les teories fonamentals de la postmodernitat i considera la desconstrucció de la modernitat des de la multiplicitat de la societat de la comunicació.</p> <p>4.3. Identifica i reflexiona sobre les respostes de la filosofia crítica de l'Escola de Frankfurt i identifica els problemes de la filosofia contemporània.</p> <p>4.4. Estima l'esforç de la filosofia d'Habermas i del pensament postmodern per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de l'edat contemporània, i valora positivament el seu</p>
--	--	--

		<p>esforç en la defensa del diàleg racional i el respecte a la diferència.</p> <p>5.1. Coneix, explica i argumenta sobre les principals tesis de filòsofs postmoderns com Vattimo, Lyotard i Baudrillard, i reflexiona sobre la seva vigència actual.</p>
--	--	---

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM

CCLI: Competència en comunicació lingüística.

CMCT: Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

CD: Competència digital.

CAA: Competència aprendre a aprendre.

CSC: Competències socials i cíviques.

SIEE: Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

CEC: Consciència i expressions culturals.

b) Estratègies i instruments d'avaluació.

Estratègies:

1. Explicitar sempre de manera clara i comprensible les pautes metodològiques a utilitzar en cada tipus d'activitats i subratllar els continguts essencials a assolir.
2. Corregir en públic sempre les activitats realitzades per tal que l'alumne les pugui autocorregir i realitzar el seu propi procés d'avaluació.
3. Afavorir i incentivar la participació de l'alumnat en aquestes tasques de correcció per a que siguin conscients sempre dels seus encerts i els seus errors.
4. Realització de diferents treballs per ser avaluats durant l'avaluació per tal que l'alumne pugui anar veient el seu progrés educatiu.
5. Revisar de manera general, i personalitzada si s'escau, aquelles treballs, controls o exàmens que l'alumne realitzi, amb la inclusió d'anotacions indicatives per part del professor, que assenyalen aquells punts o continguts que han estat satisfactòriament expressats i recollits i aquells que presenten deficiències.
6. Indicar l'alumne/a, quan es cregui oportú, que reelabore, després d'haver-li donat les pautes oportunes, aquells treballs que presenten deficiències.

Instruments d'avaluació: *Proves escrites, dissertacions i comentaris de text. Lectura i treballs generals sobre obres de filosofia. Participació a classe. Col·laboració amb el grup de treball cooperatiu.*

- Exàmens escrits i orals: Permeten avaluar alguns dels criteris proposats. No sols els que es refereixen a continguts sinó que permet a més veure el nivell de comprensió lectora, capacitat expositiva i argumentativa, etcètera.
- Observació del treball a classe: permet avaluar la participació i implicació de l'alumne en l'entorn, així com les actituds i les dificultats que este mostra.
- Treball a casa i tasques: Permet avaluar la capacitat de buscar informació, processar-la i comprendre-la així com d'exposar-la.
- Treballs grupals: Inclourien exposicions i debats encara que estos puguin desenrotllar-se de manera individual. Permeten avaluar el treball en equip i el respecte pels altres.
- Lectures i textos: Estes dos facetes no sols permeten avaluar la capacitat de comprendre i desenrotllar idees sinó que permet avaluar també els continguts.
- Actitud a classe: Gran part dels objectius de la matèria fan referència a les actituds que han de presentar els alumnes. Donat l'escàs temps amb què es compta, l'observació a classe és una eina necessària però insuficient. No es tracta de controlar la conducta sinó d'observar si l'alumne desenrotlla actituds positives i actives respecte a la matèria.
- Quadern individual de l'alumne/a. És un bon instrument per a valorar el treball diari, ja que permet detectar tant els encerts com les insuficiències, errors i elements poc treballats. En ell podem valorar aspectes com ara: la correcció i coherència en l'expressió escrita, tècniques de treball desenrotllades (anàlisi, comentaris, síntesi, investigacions, etc.), l'orde en la seua presentació, etc.

a) Criteris de qualificació.

La nota trimestral serà la suma dels percentatges següents:

90 % Examen (a la puntuació de la prova es descomptaran 0,1 punts per cada falta d'ortografia, fins a un màxim d'1 punt)

10 % Treball (apunts, activitats, quadern de classe, controls de lectura, activitats complementàries, etc.)

Cal entendre per :

Treball a classe i a casa. Es valorarà :

- Apunts
- Activitats
- Quadern de classe (ha d'incorporar les correccions realitzades a l'aula, ha d'estar completa)
- Controls de lectura.
- Treballs orals i/o escrits.
- Entrega de les tasques i els treballs en la data indicada.
- Tindre cura i portar el material a classe.
- Realitzar els deures quan se'n manen per a casa i fer en classe la feina
- Altres activitats complementàries.

La nota final s'obtindrà a partir de la mitjana de les tres avaluacions. Si sols es realitza una prova per avaluació, aquest s'adequarà al model de les proves d'accés a la Universitat. Si es realitza, pel contrari, més d'una prova per avaluació, una d'elles podrà ser de caràcter teòric. En aquest cas, cada part de l'examen requerirà estar aprovada. A més a més l'alumnat deu presentar al llarg del trimestre alguna o varies redaccions filosòfiques dins del termini establert pel professor.

Els treballs i controls que es demanen en cada avaluació seran corregits seguint els següents apartats:

- Presentació – ordre i respecte dels terminis de lliurament.-.
- Ortografia i sintaxi.
- Riquesa i adequació del vocabulari utilitzat.
- Utilització escaient de vocabulari específic ètic-filosòfic.
- Grau de correcció i complexitat de l'argumentació i del contingut del que es diu.
- Capacitat de síntesi i/o anàlisi del material proporcionat.
- Aportacions de reflexió personal i relació amb altres temes.
- Vinculació amb el contingut explicat a l'aula.

Depenent del treball demanat – comentari de text, dossier, mural, etc.-, es donarà més pes específic a alguns d'aquests aspectes.

És responsabilitat del professor/a que imparteix l'assignatura de Història de la Filosofia decidir quan realitzar les recuperacions de les avaluacions suspeses, que en tot cas estarà adaptat al model de les proves PAU. Si bé, ha de quedar clar que la nota final s'obtindrà a partir de la mitjana de les tres avaluacions. En tot cas, per aprovar l'assignatura l'alumnat haurà de superar amb 5 punts o més sobre 10 cadascun dels anteriors apartats. Aquells alumnes que no es presenten a algun examen d'avaluació hauran de justificar correctament la falta d'assistència per a poder repetir-los-el, en cas contrari perdran el dret a l'examen.

d) L'alumnat amb alguna avaluació suspesa.

El professor/a que imparteix l'assignatura decidirà quan realitzar les recuperacions de les avaluacions suspeses. Aleshores:

1. L'alumnat que haja suspès dos o més avaluacions, realitzarà un examen seguint el model de les proves PAU.
2. En un trimestre suspès amb una nota de 4, es farà la mitjana amb les altres avaluacions aprovades. Però si la nota del trimestre suspès és inferior a 4, l'alumnat recuperarà el trimestre corresponent.

e) Pèrdua del dret a l'avaluació contínua:

Aquell alumnat que haja falta un percentatge superior al recollit al Reglament de Règim Interior de les classes de manera injustificada perdrà el dret a l'avaluació contínua. Això significa que l'alumne deurà de realitzar una prova única de tota la matèria de l'avaluació que representarà el 100% de la nota. Aquesta prova serà realitzada en la darrera quinzena del mes de maig. Si la pèrdua del dret a l'avaluació contínua es relativa a la 1^a o 2ª avaluació aquestes seran avaluades com a insuficients en el butlletí de notes i actes corresponents.

f) Avaluació extraordinària

Els alumnes que atenent als criteris enumerats no hagen aprovat al juny, realitzaran la prova extraordinari de juliol seguint el model de les proves PAU.

a) Criteris de correcció de les proves model PAU

PRIMERA QÜESTIÓ

Tret que la qüestió sol·licite, excepcionalment, la reconstrucció d'un argument a partir d'un enunciat concret del text, la seua formulació invariable s'expressarà en aquests termes:

“Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l’estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l’autor.”

En qualsevol de les dues possibles formulacions s’ha de valorar la **capacitat** per a **mostrar amb claredat l’estructura argumentativa o expositiva del text**.

D’acord amb el criteri general precedent, la síntesi que es demana com a resposta ha de mostrar que s’ha comprés:

- Quines són **les idees o els arguments principals del text**.
- Com es relacionen entre ells dins de **l’estructura** expositiva o argumentativa, per a arribar a la **tesi o conclusió general**.

SEGONA QÜESTIÓ

S’ha de valorar la **capacitat** per a **definir termes filosòfics o expressions**, analitzant-los a partir de **l’ús que se’n fa en el text**.

- La resposta ha d’incloure expressament una **definició** del terme proposat (o, si és el cas, dels dos proposats, aclarint la seua relació).

- La definició ha **d’elaborar-se a partir de la informació que ofereix el text i fent referències explícites a l’ús** que s’hi fa del terme o dels termes.
- L’explicació del terme o dels termes s’ha de **completar amb el coneixement general sobre ells** derivat de l’estudi de la filosofia de l’autor.

TERCERA QÜESTIÓ

“Redacció sobre un tema de la filosofia de l’autor del text.”

S’ha de valorar la **capacitat** per a **desenvolupar el tema proposat centrant-se en la seua formulació concreta** i aplicant el coneixement general que es té del text complet i de l’autor que s’ha tractat a classe.

- Els **continguts** de la redacció han de **respondre a la formulació de l’enunciat**, sense digressions innecessàries i en el desenvolupament s’ha d’incloure l’explicació i la justificació de les idees exposades.
- **L’exposició** de la redacció ha de ser alhora **clara i ordenada**, i ha de **seguir l’estructura** d’una redacció filosòfica.

QUARTA QÜESTIÓ

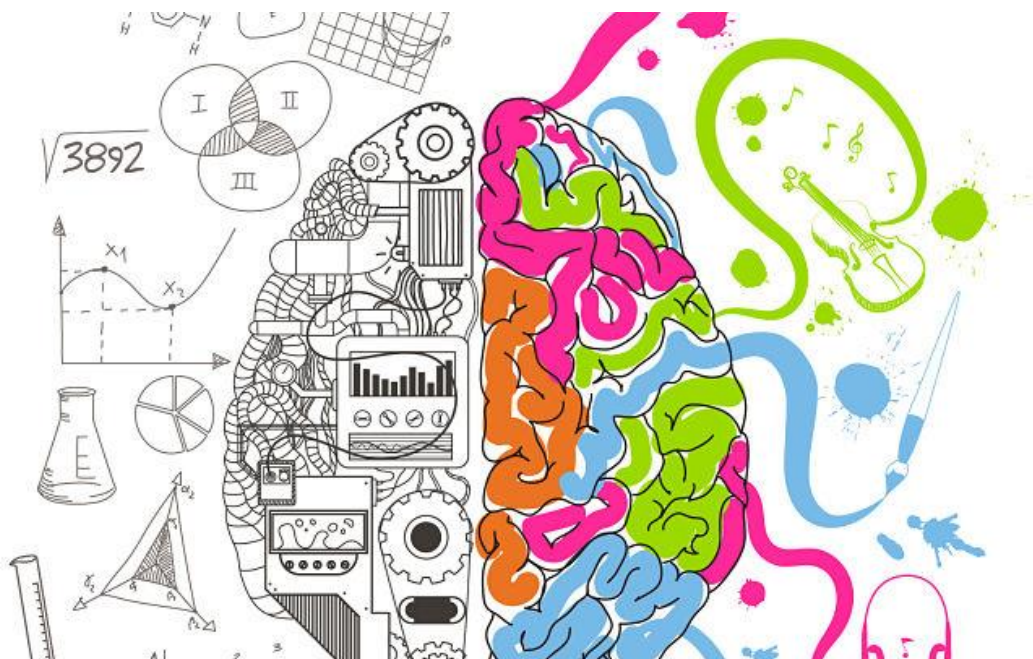
“Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de l’autor del text que jutges important en algun d’aquests sentits: per la seua relació amb el d’altres filòsofs, amb fets

històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani”

S'ha de valorar la **capacitat** per a **aplicar o relacionar el pensament de l'autor** amb qualsevol dels aspectes suggerits en la pregunta.

- Es valoraran els **continguts d'interès filosòfic** exposats.
- Es valorarà l'**originalitat** de la proposta de l'alumne i l'exposició reflexiva i justificada en què s'eviten respostes memorístiques o estereotipades.

5.PSICOLOGIA.

5.1. CONTINGUTS.

Organització i seqüenciació dels continguts i dels estàndards d'aprenentatge en relació a les CC.

Els continguts d'esta matèria s'organitzen en sis blocs relacionats entre si, perquè nostre psiquisme és una unitat integrada a pesar que el seu estudi requerisca una lògica descomposició en parts. Estos blocs mostren la vertebració del psiquisme des de les dos estructures bàsiques: la nostra vida intel·lectual i la nostra vida emocional que determinen el funcionament de la conducta.

El bloc primer és una aproximació a la psicologia moderna contextualitzant-la en el seu esdevindre històric dins de l'àmbit de la filosofia fins a convertir-se a finals del s. XIX i principis del XX en una ciència moderna. Tracta, així mateix, de la seua metodologia, de les principals escoles de psicologia així com de les aplicacions d'esta disciplina: la psicologia clínica, la psicologia del treball i la psicologia orientada a l'educació, entre d'altres.

El bloc segon és un estudi de les estructures biològiques que són subjacents als fenòmens psíquics: l'estructura i funcionament dels sistemes neurològics i endocrí fonamentalment.

El bloc tres estudia els processos cognitius bàsics: percepció, atenció i memòria sobre els quals s'assentaran l'estructura i el funcionament dels processos cognitius superiors que s'estudiaran en el bloc quatre: aprenentatge, intel·ligència i pensament.

El bloc cinc aborda la vida emocional: la motivació i l'afectivitat que fonamenten la segona estructura del psiquisme. Sobre esta estructura i sobre l'estructura cognitiva s'assenta la formació de la personalitat que també serà objecte d'estudi d'este bloc. S'hi inclouen a més algunes nocions sobre psicopatologies que serviran per a comprendre millor el funcionament del psiquisme, precisament, pel contrast que es produïx quan este funciona amb anomalies.

Finalment, el bloc sis estudia la psicologia social i de les organitzacions abordant el segon element condicionant del psiquisme –junt amb els mecanismes biològics estudiats en el bloc dos- Este element ens situa en la problemàtica de les relacions entre el nostre jo i l'entorn en què aquell creix i es desenrotlla.

1. La psicologia com a ciència
2. Fonaments biològics de la conducta
3. Els processos cognitius bàsics: percepció, atenció i memòria
4. Els processos cognitius superiors: aprenentatge, intel·ligència i pensament
5. La construcció del ser humà: motivació, personalitat i afectivitat
6. Psicologia social i de les organitzacions

5.2. AVALUACIÓ. CRITERIS D'AVALUACIÓ DE LA MATÈRIA.

*Seqüenciació dels criteris d'avaluació en relació a la resta dels elements del currículum.
(perfil competencial)*

Criteris d'avaluació CC	CC	Estàndars d'aprenentatge
<p>Bloc 1: La psicologia com a ciència.</p> <p>BL1.1. Explicar l'especificitat i importància del coneixement psicològic, com a ciència que tracta de la conducta i els processos mentals de l'individu.</p> <p>BL1.2. Distingir la dimensió teòrica i pràctica de la psicologia, i enumerar els seus objectius, característiques, branques i tècniques d'investigació.</p> <p>BL1.3. Exposar les aportacions més importants de la psicologia, des dels seus inicis fins a l'actualitat, identificant els principals problemes plantejats i les solucions aportades pels diferents corrents psicològics contemporanis.</p> <p>BL1.4. Relacionar la psicologia amb altres ciències el fi de les quals és la comprensió dels fenòmens humans, com la filosofia, biologia, antropologia, economia, etc.</p> <p>BL1.5. Fer una anàlisi crítica de textos significatius i breus de contingut psicològic, identificant les problemàtiques plantejades i relacionant-les amb els coneixements adquirits.</p> <p>BL1.6. Defendre l'especificitat i importància del coneixement psicològic reconeixent que es tracta d'un saber i una actitud que estimula la crítica, l'autonomia, la investigació i la innovació. BL1.7. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en la busca d'informació, realització i exposició dels treballs d'investigació.</p> <p>BL2.1. Descriure les diferents tècniques actuals d'investigació del cervell.</p> <p>BL2.2. Identificar algunes de les bases genètiques que determinen la conducta humana, explicar la relació que pot existir entre ambdós destacant l'origen d'algunes malalties produïdes per alteracions genètiques</p> <p>BL2.3. Explicar, des d'un enfocament antropològic, l'evolució del cervell humà distingint les seues característiques específiques de les d'altres animals.</p> <p>BL2.4. Analitzar la importància de l'organització del sistema nerviós central, fonamentalment de l'encèfal humà, distingint les diferents localitzacions i funcions que determinen la conducta dels individus.</p> <p>BL2.5. Exposar la influència del sistema endocrí sobre</p>	<p>CMCT</p> <p>SIEE CSC</p> <p>CMCT</p> <p>CMCT</p> <p>CSC CSC</p> <p>CMCT</p> <p>SIEE</p> <p>CAA</p> <p>SIEE CD</p> <p>CAA</p> <p>CMCT</p> <p>CMCT.</p> <p>CMCT</p> <p>CMCT</p>	<p>Bloc 1: La psicologia com a ciència.</p> <p>1.1. Explica i construeix un marc de referència global de la Psicologia, des dels seus orígens a Grècia (en les filosofies de Plató i Aristòtil), fins al seu reconeixement com saber independent de la mà de *Wundt, Watson, James i *Freud, definint les diferents accepcions del terme psicologia al llarg de la seua evolució, des de l'etimològic, com a "ciència de l'ànima", als aportats pels diferents corrents actuals: Conductisme, Cognitivisme, Psicoanàlisi, Humanisme o Gestalt.</p> <p>1.2. Reconeix i valora les qüestions i problemes que investiga la Psicologia des dels seus inicis, distingint la seua perspectiva de les proporcionades per altres sabers.</p> <p>2.1. Explica i estima la importància dels objectius que caracteritzen a la Psicologia: descriure, explicar, predir i modificar.</p> <p>2.2. Distingeix i relaciona les facetes teòrica i pràctica de la Psicologia, identificant les diferents branques que es desenvolupen (clínica i de la salut, de l'art, de les activitats físicodeportives, de l'educació, forense, de la intervenció social, ambiental, etc.) investigant i valorant la seua aplicació en els àmbits d'atenció en la comunitat, com en la família i infància, tercera edat, discapacitats, dona, joventut, minories socials i immigrants, cooperació per al desenvolupament, etc.</p> <p>2.3. Descriu i aprecia la utilitat de les diferents tècniques i metodologies d'investigació psicològica, explicant les característiques de cadascuna d'elles, com són els mètodes comprensius (introspecció, fenomenologia, hermenèutica, test, entrevista personal, dinàmica de grups...) i objectius (observació, descripció, experimentació, explicació, estudis de casos, etc.).</p> <p>3.1. Explica i reconeix la importància de les aportacions que la Psicologia ha realitzat en la comprensió dels fenòmens humans, identificant els problemes específics dels quals s'ocupa i les conclusions aportades.</p> <p>3.2. Utilitza la seua capacitat d'aprendre a aprendre, realitzant els seus propis mapes conceptuals sobre les següents teories: Psicoanàlisi, Conductisme, Teoria Cognitiva, *Gestalt, Humanisme i Psicobiologia, utilitzant</p>

el cervell i els comportaments derivats d'això.		mitjans informàtics.
BL2.6. Analitzar les conseqüències socials que es deriven de la distinció de les característiques específiques humanes de les d'altres animals.	CMCT	3.3. Analitza i valora críticament textos sobre els problemes, les funcions i les aplicacions de la Psicologia d'autors com a W. Wundt, S. Freud, A. Maslow, W. James i B.F. Skinner, entre altres.
BL2.7. Descriure l'organització del sistema nerviós central, fonamentalment de l'encèfal humà.	CSC	3.4. Utilitza la seua iniciativa per a exposar les seues conclusions de forma argumentada, mitjançant presentacions gràfiques, en mitjans audiovisuals
BL2.8. Explicar l'impacte de les diferents tècniques actuals d'investigació del cervell en l'avanç científic sobre l'explicació de la conducta i en la superació d'alguns trastorns i malalties mentals.	CMCT	Bloc 2: Fonaments biològics de la conducta
BL2.9. Analitzar l'impacte social de la relació entre el sistema endocrí i el comportament humà en allò que afecta les diferències de gènere.	CSC	1.1. Identifica, contrasta i valora a nivell anatòmic, valent-se de mitjans documentals, diferents tipus d'encèfals animals comparant-los amb el de l'home.
BL3.1. Explicar la percepció humana com un procés constructiu eminentment subjectiu i limitat, en el qual té l'origen el coneixement sobre la realitat.	CMCT	1.2. Investiga, a través d'internet, la filogènesis humana i l'evolució del cervell, explicant i apreciant la relació directa que manté amb el desenvolupament de la conducta humana.
BL3.2. Explicar la rellevància que tenen les influències individuals i socials en el fenomen de la percepció i argumentar sobre els aspectes positius i negatius d'estes.	CSC	2.1. Realitza una presentació, amb mitjans informàtics, en col·laboració grupal, sobre la morfologia neuronal i la sinapsi, descrivint el procés de transmissió *sinàptica i els factors que la determinen, l'impuls nerviós i els neurotransmissors.
BL3.3. Descriure l'estructura i tipus de la memòria i l'atenció humanes i explicar el seu funcionament.		2.2. Investiga i explica l'organització de les àrees cerebrals i les funcions que executen, localitzant en un dibuix aquestes àrees.
BL3.4. Investigar les aportacions d'algunes teories actuals sobre la memòria, identificar l'origen i els factors que influïxen en el desenrotllament d'esta capacitat en el ser humà i utilitzar alguns dels coneixements adquirits per a millorar l'aprenentatge propi.		3.1. Descriu i compara les diferents tècniques científiques d'investigació del cervell: angiogramas, EEG, TAC, TEP, IRM, intervencions directes i estudi de casos.
BL3.5. Reconèixer el ser humà com un processador d'informació gràcies a la qual cosa és capaç d'interpretar la realitat i actuar en conseqüència.		3.2. Analitza i aprecia l'impuls que aquestes tècniques d'investigació cerebral han donat al coneixement del comportament humà i a la solució d'algunes patologies existents.
Bloc 4: Els processos cognitius superiors: aprenentatge, intel·ligència i pensament		4.1. Explica la influència dels components genètics que intervenen en la conducta i investiga i valora si aquests tenen efectes distintius entre de la conducta femenina i masculina.
BL4.1. Explicar les principals teories sobre l'aprenentatge, identificar els factors que cada una d'estes considera determinants en este procés, descriure les seues aplicacions en el camp social i utilitzar alguns dels coneixements adquirits per a millorar el seu aprenentatge.		4.2. Relaciona i aprecia la importància de les alteracions genètiques amb les malalties que produeixen modificacions i anomalies en la conducta, utilitzant el vocabulari tècnic precís: mutació, trisomia, *monosomia, deleció, etc.
BL4.2. Identificar algunes teories explicatives sobre la naturalesa i el desenrotllament dels processos cognitius superiors del ser humà, com la intel·ligència i el pensament, distingir els factors que influïxen en la intel·ligència i investigar l'eficàcia de les tècniques utilitzades per al seu mesurament i sobre el concepte de CI.		4.3. Localitza i selecciona informació en internet sobre diferents tipus de malalties causades per alteracions genètiques, com ara la síndrome de Down, la síndrome de
BL4.3. Reflexionar críticament sobre les possibilitats de		

<p>la intel·ligència artificial, el seu abast i els seus límits i argumentar sobre l'equivocada humanització de les màquines pensants i la deshumanització de les persones.</p> <p>BL4.4. Reconèixer la importància de la intel·ligència emocional en el desenvolupament psíquic de l'individu.</p> <p>Bloc 5: La construcció del ser humà: motivació, personalitat i afectivitat</p> <p>BL5.1. Descriure la motivació, la seua classificació i la seua relació amb altres processos cognitius, explicar els diferents supòsits teòrics que l'expliquen i analitzar les deficiències i conflictes que en el seu desenvolupament condueixen a la frustració. .</p> <p>BL5.2. Descriure què és la personalitat, les diverses teories que l'estudien i els factors motivacionals, afectius i cognitius necessaris per a la seua adequada evolució, en cada una de les seues fases de desenvolupament.</p> <p>BL5.3. Analitzar les influències genètiques, mediambientals i culturals sobre les quals es construeix la personalitat.</p> <p>BL5.4. Reconèixer els distints tipus d'afectes, així com l'origen d'alguns trastorns emocionals associats a estos.</p> <p>BL5.5. Analitzar la complexitat del concepte de trastorn mental, identificar alguns dels factors genètics, ambientals i evolutius implicats en el seu desenvolupament des de diferents perspectives psicopatològiques i descriure els seus mètodes d'estudi.</p> <p>BL5.6. Argumentar sobre la importància que en la maduració de l'individu tenen les relacions afectives i sexuals, i analitzar críticament els seus aspectes fonamentals.</p> <p>Bloc 6: Psicologia social i de les organitzacions</p> <p>BL6.1. Identificar els processos psicològics de les masses i la seua naturalesa, descriure les seues característiques i pautes de comportament i argumentar sobre les situacions de vulnerabilitat en què l'individu pot perdre el control dels seus actes i sobre les formes d'evitar-les.</p> <p>BL6.2. Explicar la importància que actualment té la psicologia en el camp laboral i el desenvolupament organitzacional, argumentar sobre la importància del lideratge com a condició necessària per a la gestió de les empreses i sobre els errors psicològics que es produeixen en la seua gestió e els recursos més adequats per a afrontar els problemes més comuns a què s'enfronten.</p>	<p>CMCT CSC CMCT CAA CMCT SIEE CSC</p> <p>CMCT CSC CAA SIEE CMCT CAA SIEE CSC</p>	<p>Turner, síndrome del miol de gat o la síndrome de Klinefelter, entre altres</p> <p>5.1. Realitza, en col·laboració grupal, un mapa conceptual del sistema endocrí, apreciand la seua influència en la conducta humana i els seus trastorns, p. ex.: hipòfisi/depressió, tiroides/ansietat, paratiroide/astènia, suprarenals/deliris, pàncrees/depressió, sexuals/climateri, etc.</p> <p>5.2. Investiga les diferències endocrinològiques entre homes i dones i els seus efectes en la conducta, valorant el coneixement d'aquestes diferències com un instrument que permet un millor enteniment i comprensió entre les persones de diferent gènere.</p> <p>Bloc 3: Els processos cognitius bàsics: percepció, atenció i memòria</p> <p>1.1. Distingeix i relaciona els diferents elements que intervenen en el fenomen de la percepció (estímul, sentit, sensació i llindars de percepció), reconeixent-los dins de les fases del procés perceptiu (excitació, transducció, transmissió i recepció).</p> <p>1.2. Compara i valora les aportacions de les principals teories existents sobre la percepció: Associacionisme, Gestalt, Cognitivism i Neuropsicologia.</p> <p>1.3. Elabora una presentació amb mitjans audiovisuals i en col·laboració grupal,desenvolupant la seua iniciativa personal, de les lleis *gestàlticas de la percepció, valorant la seua aportació conceptual, identificant exemples concrets de com actuen, p. ex. A través d'obres pictòriques o fotografies.</p> <p>1.4. Cerca i selecciona informació, utilitzant pàgines web, sobre alguns tipus d'il·lusions òptiques diferenciant-les dels trastorns perceptius com les al·lucinacions i l'agnòsia.</p> <p>1.5. Comenta i aprecia alguns fenòmens perceptius, com: la constància perceptiva, la percepció subliminal i extrasensorial, el membre fantasma i la percepció per estimulació elèctrica del cervell (p. ex. l'ull de Dobelle) entre altres, exposant les seues conclusions a través de suports de presentació informàtics.</p> <p>2.1. Discerneix i elabora conclusions, en col·laboració grupal, sobre la influència dels factors individuals (motivació, actituds, interessos) i socials (cultura, hàbitat) en el fenomen de la percepció, utilitzant, per exemple, els experiments sobre prejudicis realitzats per Allport i</p>
---	---	---

<p>BL6.3. Reconéixer la dimensió social del ser humà i explicar el procés de socialització com la interiorització de les normes i valors socials, així com la seua influència en la personalitat i conducta de les persones.</p>	<p>CSC CMCT CSC CMCT CSC CMCT CSC CMCT SIEE CSC</p> <p>CSC CAA SIEE CSC CAA SIEE CSC CMCT</p>	<p>Kramer.</p> <p>3.1. Relaciona els conceptes d'atenció i concentració, com a punts de partida de la memòria, distingint els tipus d'atenció que existeixen i els tipus d'alteració que poden patir.</p> <p>3.2. Utilitza la seua iniciativa personal per a dissenyar i elaborar, amb mitjans informàtics, un quadre comparatiu sobre diferents tipus de memòria (sensorial, MCP i MLP), analitzant la correspondència entre elles i valorant la utilitat que tenen en l'aprenentatge humà.</p> <p>3.3. Cerca i selecciona informació, en pàgines web i llibres especialitzats, acosta les principals causes de l'oblit, com ara les fisiològiques, les produïdes per lesions, per repressió, per falta de processament, per context inadequat, etc. i elabora conclusions.</p> <p>3.4. Analitza i valora la importància d'alguns dels efectes produïts en la memòria per desús, interferència, falta de motivació, etc. exposant les seues conseqüències de forma argumentada.</p> <p>3.5. Exemplifica a través de mitjans audiovisuals, algunes distorsions o alteracions de la memòria com l'amnèsia, la *hipermnesia, la *paramnesia i els falsos records, desenvolupant la seua capacitat emprenedora</p> <p>Bloc 4: Els processos cognitius superiors: aprenentatge, intel·ligència i pensament</p> <p>1.1. Utilitza la seua iniciativa personal per a confeccionar un quadre comparatiu de les diferents teories de l'aprenentatge: Condicionament Clàssic (Pavlov i Watson), aprenentatge per *EnsayoError (Thorndike), Condicionament Instrumental (Skinner), Teoria Cognitiva (Piaget), Gestalt (Khöler) i aprenentatge Social o Vicari (Bandura), entre altres, utilitzant mitjans informàtics.</p> <p>1.2. Analitza i aprecia els resultats de l'aplicació de les tècniques de condicionament en la publicitat, mitjançant la localització d'aquestes últimes en exemples de casos concrets, utilitzats en els mitjans de comunicació audiovisual.</p> <p>1.3. Descriu i valora la importància dels factors que influeixen en l'aprenentatge, com p. ex. Els coneixements previs adquirits, les capacitats, la personalitat, els estils cognitius, la motivació, les actituds i els valors.</p> <p>2.1. Elabora mapes conceptuals d'algunes de les actuals teories sobre la intel·ligència, valorant les aportacions que</p>
--	---	---

		<p>en el seu estudi ha tingut cadascuna d'elles, com p. ex. la teoria factorial de Spearman, la multifactorial de Thurstone i les de Cattell, Vernon, Sternberg, Gardner, etc.</p> <p>2.2. Utilitza la seua iniciativa personal per a elaborar un esquema explicatiu sobre les fases del desenvolupament de la intel·ligència segons J.Piaget, valorant la importància de les influències genètiques i del mitjà en aquest procés.</p> <p>2.3. Investiga, en pàgines d'internet, què és el *CI i l'escala de Stanford-Binet, que classifica aquests valors des de la deficiència profunda fins als superdotats, apreciand l'objectivitat real dels seus resultats i examinant críticament algunes tècniques de mesurament de la intel·ligència.</p> <p>2.4. Analitza què és el pensament, apreciand la validesa tant del raonament com de la creativitat en la resolució de problemes i la presa de decisions.</p> <p>3.1 Valora la importància de les teories de Gardner i Goleman, realitzant un esquema de les competències de la intel·ligència emocional i la seua importància en l'èxit personal i professional.</p> <p>4.1. Avalua, en treball grupal, els vessants positius i negatives de les aplicacions de la intel·ligència artificial, així com els perills que pot representar per la seua capacitat per al control de l'ésser humà, envaint la seua intimitat i llibertat.</p> <p>Bloc 5: La construcció del ser humà: motivació, personalitat i afectivitat</p> <p>1.1. Utilitza i selecciona informació sobre les teories de la motivació: Homeostàtica, de les Necessitats, de l'Incentiu, Cognitives, Psicoanalítiques i Humanistes, utilitzant mapes conceptuals i elaborant conclusions.</p> <p>1.2. Recorre a la seua iniciativa per a realitzar una presentació, amb mitjans informàtics, sobre les causes de la frustració, partint de la classificació dels conflictes de *Lewin i valorant les respostes alternatives a aquesta, com l'agressió, l'assoliment indirecte, l'evasió, la depressió o la seua acceptació (tolerància a la frustració).</p> <p>1.3. Argumenta, en col·laboració grupal, sobre la importància de la motivació en l'àmbit laboral i educatiu, analitzant la relació entre motivació i consecució d'assoliments.</p> <p>2.1. Descriu, establint semblances i diferències, les diferents teories de la personalitat, com les provinents de</p>
--	--	---

		<p>la Psicoanàlisi, l'Humanisme, les Tipologies, el *Cognitivism i el Conductisme, valorant les aportacions que cadascuna d'elles ha realitzat en el coneixement de la naturalesa humana.</p> <p>2.2. Recorre a la seua iniciativa personal per a realitzar una presentació, a través de mitjans audiovisuals, sobre les fases del desenvolupament de la personalitat, p. ex. segons la teoria psicoanalista, elaborant conclusions sobre els canvis que es produeixen en cadascuna d'elles.</p> <p>2.3. Analitza, valorant críticament, les limitacions d'alguns mètodes i estratègies per a l'avaluació de la personalitat, com són les proves projectives (test de Rorschach, TAT, test de la frustració de Rosenzweig, etc.), les proves no-projectives (16FP, NEO-PI-R, MMPI) i les tècniques fisiològiques (tomografies, p. ex.), etc.</p> <p>2.4. Diserta sobre la complexa relació entre la funció de la consciència i els processos inconscients, analitzant alguns fenòmens inconscients com els somnis o la hipnosi.</p> <p>2.5. Investiga, en treball grupal, sobre els estats alterats de consciència provocats per les drogues, valorant críticament la seua influència en les alteracions de la personalitat i presentant les seues conclusions de forma argumentada.</p> <p>2.6. Indaga sobre la relació entre identitat i autoestima, valorant críticament la importància del concepte d'un mateix i les repercussions que això té en el nostre desenvolupament personal i vital.</p> <p>3.1. Descriu diferents perspectives i models d'estudi de la psicopatologia, reflexionant sobre els mètodes utilitzats per cadascuna d'elles.</p> <p>3.2. Utilitza la seua iniciativa personal per a realitzar un quadre esquemàtic, en col·laboració grupal i utilitzant mitjans informàtics, sobre les característiques relatives a alguns dels diferents tipus de trastorns, p. ex. els associats a les necessitats biològiques i les addiccions (sexuals, alimentaris, drogodependències), a les emocions (ansietat i depressió), a elements corporals (psicosomàtics, *somatomorfos i dissociatius), a la personalitat (esquizoide, paranoide, limítrofa, dependent, narcisista, antisocial), al desenvolupament evolutiu (autisme, retard mental, dèficit d'atenció i hiperactivitat, de l'aprenentatge, associats a la vellesa), etc.</p> <p>4.1 Explica els diferents tipus d'afectes (sentiment, emoció i passió) especificant els seus determinants hereditaris i apresos i analitzant la relació entre emoció i cognició. 4.2</p>
--	--	---

		<p>Descriu les emocions primàries (por, fàstic, alegria, tristesa, ira, sorpresa) i secundàries (ansietat, hostilitat, humor, felicitat, amor), distingint-les de les emocions autoconscients (culpa, vergonya, orgull).</p> <p>4.3 Realitza un quadre comparatiu sobre les diverses teories sobre l'emoció p. ex. com a experiència, com a comportament o com a succés fisiològic, valorant la importància de la psicoafectivitat en l'equilibri de l'individu.</p> <p>4.4 Investiga, a través d'internet, alguns trastorns emocionals (indiferència emocional, dependència afectiva, trastorn maníac-depressiu i descontrol emotiu, entre altres), i problemes emocionals (por, fòbies, ansietat, estrès, depressió, etc.) exemplificant-los a través d'algun suport audiovisual i elaborant les seues conclusions.</p> <p>5.1 Identifica i aprecia la importància que, en el desenvolupament i maduració de l'individu, tenen l'afectivitat i la sexualitat, com a dimensions essencials de l'ésser humà, descrivint els aspectes fonamentals de la psicologia de la sexualitat: fisiologia de la resposta sexual, conducta sexual, etc.</p> <p>5.2 Diserta sobre la importància del llenguatge verbal i no verbal com a mitjans de comunicació emocional en la nostra vida quotidiana, exposant de manera clara i argumentada les seues conclusions.</p> <p>Bloc 6: Psicologia social i dels organitzacions</p> <p>1.1. Analitza i valora les diferències culturals i el seu impacte en el comportament dels individus en exercir la seua influència en els esquemes cognitius, la personalitat i la vida afectiva de l'ésser humà.</p> <p>1.2. Realitza una presentació, col·laborant en grup i utilitzant mitjans informàtics, sobre el procés de socialització humana i la influència dels grups, els rols i els estatus socials en el desenvolupament de la persona.</p> <p>1.3. Investiga sobre l'origen social de les actituds personals, valorant la seua utilitat per a la predicció de la conducta humana i la seua influència en conductes de violència escolar, laboral, domèstica i de gènere, entre altres.</p> <p>2.1. Cerca i selecciona informació en Internet sobre les característiques de la conducta de l'individu immers en la massa, com ara: impulsivitat, intolerància, inconsciència, falta de perseverança, volubilitat i falta de capacitat crítica,</p>
--	--	---

		<p>entre altres.</p> <p>2.2. Utilitza i selecciona informació sobre l'estudi psicològic de les masses, realitzat per Gustav Le Bon i elabora conclusions sobre el poder de la persuasió, el contagi de sentiments i emocions que es produeix en les masses i els seus efectes en la pèrdua temporal de la personalitat individual i conscient de l'individu.</p> <p>2.3. Indaga en la psicologia de Erikson i destaca algunes de les causes psicològiques explicatives que assenyalen sobre els actes terroristes, el pensament radical i irracional que es posa de manifest en alguns seguidors d'equips esportius, artistes, grups polítics, religiosos, etc.</p> <p>2.4. Elabora, en col·laboració grupal, conclusions i planteja pautes de conducta preventives amb la finalitat d'evitar que les persones es convertisquen en part de la massa, perdent el control de la seua conducta, pensaments i sentiments.</p> <p>3.1. Comenta i aprecia la importància de l'aplicació de la Psicologia en el món laboral, en temes com ara: els aspectes psicològics que influeixen en la productivitat i desenvolupament empresarial, la importància dels mètodes i tècniques psicològiques per a la selecció de personal segons els perfils laborals i la resolució de conflictes, entre altres.</p> <p>3.2. Cerca i selecciona informació sobre Recursos Humans: selecció de personal i desenvolupament de programes professionals afavoridors de la integració del treballador en l'empresa i la seua evolució personal i professional.</p> <p>3.3. Descriu la importància dels factors psicològics que influeixen en el desenvolupament laboral, com l'adaptació, la innovació, el treball col·laboratiu, la gestió de coneixements, la creativitat i l'autoestima, identificant factors fonamentals, com la proposició de reptes, la motivació, el foment de la participació, l'autonomia i la generació d'ambients creatius, mitjançant exemples de casos concrets i reflexionant críticament sobre la seua aplicació en diversos àmbits de treball.</p> <p>3.4. Investiga, en pàgines d'Internet, els principals riscos de la salut laboral, com són l'estrés, l'ansietat, l'assetjament psicològic i la síndrome de Burnout.</p>
--	--	---

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM

CCLI: Competència en comunicació lingüística.

CMCT: Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

CD: Competència digital.

CAA: Competència aprendre a aprendre.

CSC: Competències socials i cíviques.

SIEE: Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

CEC: Consciència i expressions culturals.

b) Estratègies i instruments d'avaluació.

Estratègies:

1. Explicitar sempre de manera clara i comprensible les pautes metodològiques a utilitzar en cada tipus d'activitats i subratllar els continguts essencials a assolir.
2. Corregir en públic sempre les activitats realitzades per tal que l'alumne les pugui autocorregir i realitzar el seu propi procés d'avaluació.
3. Afavorir i incentivar la participació de l'alumnat en aquestes tasques de correcció per a que siguin conscients sempre dels seus encerts i els seus errors.
4. Realització de diferents treballs per ser avaluats durant l'avaluació per tal que l'alumne pugui anar veient el seu progrés educatiu.
5. Revisar de manera general, i personalitzada si s'escau, aquelles treballs, controls o exàmens que l'alumne realitzi, amb la inclusió d'anotacions indicatives per part del professor, que assenyalen aquells punts o continguts que han estat satisfactòriament expressats i recollits i aquells que presenten deficiències.
6. Revisar el Quadern de treball de l'alumne per tal de veure, de manera global, quin és el seu progrés i quines són les seues mancances.
7. Indicar l'alumne/a, quan es crega oportú, que reelabore, després d'haver-li donat les pautes oportunes, aquells treballs que presenten deficiències.

Instruments d'avaluació: *Proves escrites, dissertacions i comentaris de text. Lectura i treballs generals sobre obres de filosofia. Participació a classe. Col·laboració amb el grup de treball cooperatiu.*

- Exàmens escrits i orals: Permeten avaluar alguns dels criteris proposats. No sols els que es refereixen a continguts sinó que permet a més veure el nivell de comprensió lectora, capacitat expositiva i argumentativa, etcètera.
- Observació del treball a classe: permet avaluar la participació i implicació de l'alumne en

l'entorn, així com les actituds i les dificultats que este mostra.

- Treball a casa i tasques: Permet avaluar la capacitat de buscar informació, processar-la i comprendre-la així com d'exposar-la.
- Treballs grupals: Inclourien exposicions i debats encara que estos puguin desenrotllar-se de manera individual. Permeten avaluar el treball en equip i el respecte pels altres.
- Lectures i textos: Estes dos facetes no sols permeten avaluar la capacitat de comprendre i desenrotllar idees sinó que permet avaluar també els continguts.
- Actitud a classe: Gran part dels objectius de la matèria fan referència a les actituds que han de presentar els alumnes. Donat l'escàs temps amb què es compta, l'observació a classe és una eina necessària però insuficient. No es tracta de controlar la conducta sinó d'observar si l'alumne desenrotlla actituds positives i actives respecte a la matèria.
- Quadern individual de l'alumne/a. És un bon instrument per a valorar el treball diari, ja que permet detectar tant els encerts com les insuficiències, errors i elements poc treballats. En ell podem valorar aspectes com ara: la correcció i coherència en l'expressió escrita, tècniques de treball desenrotllades (anàlisi, comentaris, síntesi, investigacions, etc.), l'orde en la seua presentació, etc.

b) Criteris de qualificació.

La nota trimestral serà la suma dels percentatges següents:	
20 % Examen (a la puntuació de la prova es descomptaran 0,1 punts per cada falta d'ortografia, fins a un màxim d'1 punt)	
70 % Treball (apunts, activitats, quadern de classe, controls de lectura, activitats complementàries, etc.)	
10 % Actitud	

Cal entendre per :

Treball a classe i a casa. Es valorarà :	Actitud. Es valorarà:
<ul style="list-style-type: none"> • Apunts • Activitats • Quadern de classe (ha d'incorporar les correccions realitzades a l'aula, ha	<ul style="list-style-type: none"> • Assistència i puntualitat. • Mostrar respecte, tolerància i solidaritat amb l'alumnat i professorat. • Atenció a les explicacions.

<ul style="list-style-type: none"> d'estar completa) • Controls de lectura. • Treballs orals i/o escrits. • Entrega de les tasques i els treballs en la data indicada. • Tindre cura i portar el material a classe. • Realitzar els deures quan se'n manen per a casa i fer en classe la feina • Altres activitats complementàries. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participació. • Intervencions pertinents i respectuoses tant en els debats com al dirigir-se als seus companys o al professor/a. • Preguntar i demanar aclariments. • Fixar-se en la correcció realitzada pel professor/a i no reproduir les mateixes deficiències o errors. • Compliment de les normes establertes.
--	--

La nota final s'obtindrà a partir de la mitjana de les tres avaluacions.

Els treballs i controls que es demanen en cada avaluació seran corregits seguint els següents apartats:

- Presentació – ordre i respecte dels terminis de lliurament-.
- Ortografia i sintaxi.
- Riquesa i adequació del vocabulari utilitzat.
- Utilització escaient de vocabulari específic ètic-filosòfic.
- Grau de correcció i complexitat de l'argumentació i del contingut del que es diu.
- Capacitat de síntesi i/o anàlisi del material proporcionat.
- Utilització i aprofitament del material presentat o buscat sense repetir-lo textualment.
- Aportacions de reflexió personal i relació amb altres temes.

Depenent del treball demanat – comentari de text, dossier, mural, etc.-, es donarà més pes específic a alguns d'aquests aspectes.

És responsabilitat del professor/a que imparteix l'assignatura de Psicologia decidir quan realitzar les recuperacions de les avaluacions suspeses. Si bé, ha de quedar clar que la nota final s'obtindrà a partir de la mitjana de les tres avaluacions. En tot cas, per aprovar l'assignatura l'alumnat haurà de superar amb 5 punts o més sobre 10 cadascun dels anteriors apartats. Aquells alumnes que no es presenten a algun examen d'avaluació hauran de justificar correctament la falta d'assistència per a poder repetir-los-el, en cas contrari perdran el dret a l'examen.

d) L'alumnat amb alguna avaluació suspesa.

El professor/a que imparteix l'assignatura decidirà quan realitzar les recuperacions de les avaluacions suspeses. Aleshores:

1. L'alumnat que haja suspès dos o més avaluacions, realitzarà una prova de la matèria de tot el curs i/o treball d'un tema, llibre de lectura...

2. En un trimestre suspès amb una nota de 4, es farà la mitjana amb les altres avaluacions aprovades. Però si la nota del trimestre suspès és inferior a 4, l'alumnat recuperarà el trimestre corresponent.

c) Pèrdua del dret a l'avaluació contínua:

Aquell alumnat que haja falta un percentatge superior al recollit al Reglament de Règim Interior de les classes de manera injustificada perdrà el dret a l'avaluació contínua. Això significa que l'alumne deurà de realitzar una prova única de tota la matèria de l'avaluació que representarà el 100% de la nota. Aquesta prova serà realitzada en la darrera quinzena del mes de maig. Si la pèrdua del dret a l'avaluació contínua es relativa a la 1ª o 2ª avaluació aquestes seran avaluades com a insuficients en el butlletí de notes i actes corresponents.

d) Avaluació extraordinària

Els alumnes que atenen als criteris enumerats no hagen aprovat al juny, realitzaran la prova extraordinari de juliol composta de:

- Qüestions sobre els problemes o temes del programa, usant els conceptes i la terminologia pertinent.
- A més a més, s'hauran d'ajustar els treballs no realitzats o suspesos durant el curs.

ALUMNAT AMB MATÈRIES PENDENTS DE CURSOS ANTERIORS.

Considerem a l'alumnat que tinguen matèries no superades de cursos anteriors, com alumnes amb matèries pendents, als quals haurem de prestar-les especial atenció dissenyant plans específics de suport i recolssament.

Amb aquesta actuació es persegueix un doble objectiu:

1) Assegurar que tot l'alumnat aconseguisca els objectius de l'etapa, proporcionant els suports necessaris per a un adequat grau d'adquisició de les competències clau i les específiques de cada matèria. Aquests suports es dirigiran a:

- Preparar a l'alumne/a amb dificultats d'aprenentatge en les tècniques instrumentals adequades per a cursar amb garanties d'èxit la secundària obligatòria i postobligatòria.
- Propiciar en els alumnes una actitud positiva i activa cap a l'aprenentatge potenciant experiències d'èxit acadèmic.

- Fomentar hàbits de planificació i organització en el treball.
- Reforçar l'autoestima personal, escolar i social dels alumnes i alumnes amb dificultats.
- Implicar les famílies en la millora acadèmica dels seus fills i filles.

2) Planificar la intervenció coordinada del professorat i assegurar la col·laboració de les famílies, per a donar resposta a les necessitats de suport de cada alumne o alumna.

Abans d'abordar directament les pautes d'organització, cal delimitar les diferents situacions en les quals un alumne o alumna pot haver de superar una matèria avaluada negativament:

Dins del curs acadèmic:

1. Alumnat amb matèries avaluades negativament en l'avaluació ordinària. [En aquest cas, serà el professor/a de l'assignatura la encarregada de fer el seguiment de l'alumnat]

En cursos acadèmics diferents:

1. Alumnat amb matèries avaluades negativament després de l'avaluació extraordinària i que promociona de curs
2. Alumnat que no promociona de curs al qual s'aplicarà un Pla específic personalitzat (PEP).

Aquest pla haurà de permetre que l'alumnat pugui recuperar la matèria pendent de manera independent a la matèria homòloga del curs següent. En aquest sentit, ha d'establir-se un procediment diferenciat per a la recuperació de la matèria pendent, si bé la sessió d'avaluació pot ser la mateixa que es realitza per a les matèries del curs acadèmic en vigor en la 1a, 2a o 3a avaluació. Això no exclou la possibilitat que, en el seu cas, quan els objectius i competències de la matèria del curs anterior es consideren englobats en els de la matèria homòloga del curs següent, el departament de Filosofia pugui establir la promoció automàtica de la matèria pendent si se supera l'homòloga del curs següent. Tal i com és el cas de l'assignatura de Valors Ètics al llarg de l'Educació Secundària Obligatoria, a diferència de la matèria optativa de Filosofia de 4t ESO i, de la resta de matèries del Batxillerat. Per tant, en conseqüència l'alumnat de la ESO rebrà un tractament diferenciat de l'alumnat que estudei batxillerat.

En qualsevol cas, el departament garantirà la difusió de la informació corresponent entre l'alumnat afectat per matèries pendents i les seues famílies. No obstant això, es responsabilita del centre informar amb precisió a les famílies de l'alumnat amb matèries pendents sobre el número i la denominació d'aquestes, així com el procediment per a la seua recuperació.

Abans de la primera setmana d'octubre els caps/as de departament, orientadors, tutors i/o professors/as implicats convocaran la primera de les sessions informatives trimestrals amb l'alumnat amb assignatures pendents per a la fixació de metes en els plans de recuperació. L'ordre del dia d'aquesta reunió serà el següent:

- Procediment a seguir i pla de recuperació, instruments d'avaluació i criteris de qualificació.
- Lliurament del pla de treball individualitzat que ha d'incloure les seqüències didàctiques proposades, les tasques quinzenals a realitzar per l'alumnat durant el primer trimestre i el material necessari (si escau) per a realitzar-les. Els alumnes/as i les famílies han de signar la recepció del mateix en la mateixa plantilla i retornar la còpia signada.
- Informació sobre les dates de lliurament i fites més rellevants del procés (dates de les entrevistes de seguiment, proves, activitats o projectes de la primera avaluació intermèdia, disponibilitat del professorat per a consultes, etc.).

En aquest context, es poden definir fins a tres tipus d'avaluació possibles a aplicar:

a) L'avaluació contínua o de seguiment.

- A través d'ella controlem l'execució de les diverses tasques i/o treballs programats supervisant i constatant la seua realització, la consecució de les metes previstes i la resolució de les dificultats que es puguin anar presentant.
- A través de reunions o entrevistes periòdiques els alumnes i alumnes juntament amb els docents valoren si s'està complint el pla de recuperació, si s'estan aconseguint les metes proposades en els temps previstos i si ha sorgit o es preveu alguna dificultat. Aquestes reunions de seguiment tindran caràcter trimestral (primera quinzena del mes de novembre, segona quinzena del mes de febrer i segona quinzena del mes d'abril).

b) Les avaluacions intermèdies o parcials.

Coincideixen amb les sessions d'avaluació ordinària del primer, segon i tercer trimestres. La característica d'aquesta avaluació és que no és integral; és a dir, no requereix avaluar la totalitat de les activitats i treballs que s'inclouen en el pla de recuperació sinó que es focalitza més aviat en les que es consideren més rellevants en aqueix moment per a l'èxit en la consecució dels objectius plantejats en el primer i segon trimestres del curs actual.

c) L'avaluació final.

En el tercer trimestre, abans de l'avaluació final ordinària o coincidint amb l'extraordinària del curs actual (segona quinzena del mes de maig) . En aquest cas sí que s'ha de fer una avaluació de conjunt que considere el nivell de compliment de tots els objectius plantejats, així com la forma en què aqueixos resultats es van anar aconseguint al llarg del temps.

La programación didáctica de referencia pel professorat que atenga aquests alumnes amb matèries pedents será aquella que reculla els mínims; *continguts, criteris d'avaluació i qualificació*.

Xàtiva a 12 d'Octubre de 2022

Cap de Departament

Jaume Tuset i Andújar.